

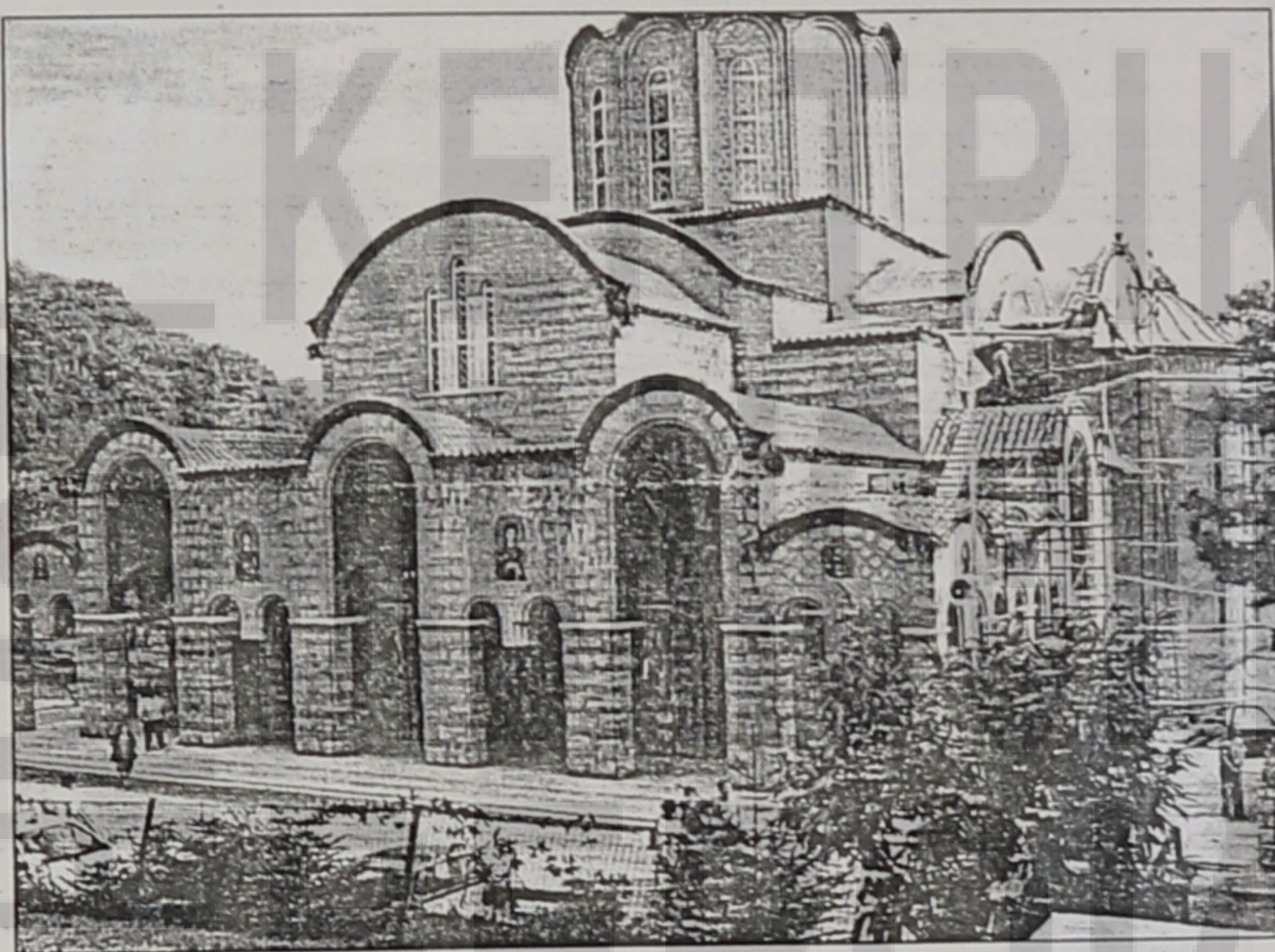
Με επίκεντρο την Παναγία Σουμελά γιορτάστηκε ο 15 Αύγουστος

Υπό την σκιά του πολύνεκρου αεροπορικού δυστυχήματος ολοκληρώθηκαν οι εκδηλώσεις για την Κοίμηση της Θεοτόκου στην Ιερά Μονή Παναγία Σουμελά, την Παναγία του Ποντιακού Ελληνισμού, στα υψώματα της Καστανιάς, στο Βέρμιο.

Παρουσία εκπροσώπων του πολιτικού κόσμου, τελέστηκε η θεία λειτουργία, προεξάρχοντας του Μητροπολίτη Βεροίας - Ναούσης και Καμπανίας κ. Παντελεήμονα.

Αντιπροσωπεία της Ορθόδοξης εκκλησίας της Ρουμανίας, αποτελούμενη από τον μητροπολίτη Μολδαβίας και Μπουκοβίκα και αρχιεπίσκοπο Ιασίου, Δανιήλ και τον αρχιεπίσκοπο Σουτσεάβ και Ραδαούτσι, ποιμένα, παρέδωσαν στην Ιερά Μονή της Παναγίας Σουμελά, τεμάχιο του Ιερού λειψάνου από το χέρι του Αγίου νεομάρτυρα Ιωάννη του Τραπεζούντιου, που μαρτύρησε το 1492 στο Ασπρόκαστρο ή Ακερμαν της Μολδαβίας.

Μετά από απόφαση του ιδρύματος "Παναγία Σουμελά" απονεμήθηκε χρυσό μετάλλιο στον μητροπολίτη Μολδαβίας. Τιμητική διάκριση και υποτροφία ύψους 3.000 ευρώ δόθηκε στην αριστούχο μαθήτριά του Λυκείου Μακροχωρίου Καλλιόπη Παπαδοπούλου, στην μνήμη των συμμαθητών της που έχασαν τη ζωή τους στο τροχαίο δυστύχημα. Ακολούθησε η λιτάνευση της εικόνας της Παναγίας Σουμελά και κατάθεση στεφάνων, ενώ έγιναν τα αποκαλυπτήρια της προτομής του μακαριστού αρχιμανδρίτη Αμβρόσιου Σουμελιώτη, ο οποίος υπήρξε μοναχός της μονής Παναγία Σουμελά, στον Πόντο. Πα-

ρούσες οι Τοπικές Αρχές, πολιτικές, στρατιωτικές και Σώματα Ασφαλείας, ενώ την κυβέρνηση και τον πρωθυπουργό εκπροσώπησε στις εκδηλώσεις ο υπουργός Μακεδονίας-Θράκης, Νίκος Τσιαρτσιώνης και τον πρόεδρο της αξιωματικής αντιπολίτευσης, η βουλευτής Θεσσαλονίκης του ΠΑΣΟΚ, Χρύσα Αράπογλου. Παρών ήταν και ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ, δήμαρχος Κοζάνης και μέλος του Πολιτικού Συμβουλίου του ΠΑΣΟΚ, Πάρις Κουκουλόπουλος.

Επίσης, στις εκδηλώσεις παραβρέθηκαν, ο β' αντιπρόεδρος της Βουλής, Γιώργος Σούρλας, η δήμαρχος Αθηναίων Ντόρα Μπακογιάννη, ο νομάρχης Θεσσαλονίκης, Παναγιώτης Ψωμιάδης, οι βουλευτές Στέλιος Παπαθεμελής, Γιάννης Ιωαν-

νίδης, Κώστας Γκιουλέκας, Σταύρος Καλαφάτης, ο αρχηγός ΓΕΣ, Νικόλαος Ντούβας, ο αντιδήμαρχος Θεσσαλονίκης, Ματθαίος Τσουγκας, ο πρόεδρος του ιδρύματος "Παναγία Σουμελά", Γιώργος Τανιμανίδης, εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης, ποντιακών συλλόγων και πλήθος κόσμου.

Ο υπουργός Μακεδονίας-Θράκης, Νίκος Τσιαρτσιώνης, τόνισε ότι προσφεύγουμε στην Παναγία για να ανακουφιστούμε από τη θλίψη και τον πόνο που προκάλεσε η αεροπορική τραγωδία και Την παρακαλούμε να φροντίσει να μην συμβούν ξανά τέτοια τραγικά γεγονότα.

"Εκ μέρους της Βουλής των Ελλήνων θέλω να εκφράσω τα ειλικρινή συλλυπητήρια όλης της εθνικής αντιπροσωπείας και ολόκληρου του ελληνικού λαού για τον άδικο χαμό των συνανθρώπων μας και εύχομαι η Παναγία μας εδώ να βοηθήσει να είναι το τελευταίο αυτό ατύχημα", δήλωσε ο κ. Σούρλας.

"Μια μεγάλη μέρα για την Ελλάδα και την Ορθοδοξία, για ολόκληρο τον ελληνισμό, ο Δεκαπενταύγουστος, η προστασία της Παναγίας για τα καλά και η σκέπη της για όλους όσους δυστυχούν και ιδιαιτέρως αυτές τις ημέρες με τη μεγάλη αεροπορική τραγωδία", σημείωσε η κ. Αράπογλου.

Ο κ. Κουκουλόπουλος τόνισε ότι την μεγάλη γιορτή για την Ορθοδοξία καλύπτει η οδύνη για το τραγικό δυστύχημα. Παράλληλα, επισήμανε ότι σήμερα είναι ημέρα προβληματισμού για το αν κάναμε όσα οφείλαμε για την αναγνώριση της γενοκτονίας του ποντιακού ελληνισμού.

"Εύχομαι η Παναγία να βοηθάει όλο τον κόσμο, να δίνει την ευλογία της και από την Παναγία Σουμελά να περάσει το μήνυμά της αγάπης προς τον συνάνθρωπο μας", υπογράμμισε ο κ. Ιωαννίδης.

Ο κ. Γκιουλέκας τόνισε ότι τιμάμε την Κοίμηση της Θεοτόκου σε βαρύ κλίμα, μετά την χθεσινή αεροπορική τραγωδία.

Ο χρυσός Ολυμπιονίκης στις καταδύσεις, Νίκος Συρανίδης, ευχαρίστησε για την τιμή που τον έγινε να κρατήσει την εικόνα της Παναγίας κατά τη διάρκεια της λιτάνευσης.

Η ΕΠΙΦΥΛΙΑ ΤΟΥ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ"

Του Γιάννη Μελετιώδη

Μια θεόσταλη ευλογία

Το προσφυγικό στοιχείο, που προήλθε από τις αλησμόνητες Πατρίδες του Πόντου, της Μικράς Ασίας και της Θράκης, μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή, χάρη στα έξοχα ψυχικά και πνευματικά του προσόντα και την έμφυτη και έντονη τάση δημιουργίας του, συνέβαλε κατά τρόπο θετικό στην κοινωνική, οικονομική, πνευματική και πολιτιστική ανάπτυξη της Ελλάδας.

Μόλις οι πρόσφυγες πήραν ανάσα αγκάλιασαν το βράχο, έσκαψαν στο χώμα, έσκαψαν τη γη, ανέπτυξαν εμπόριο, βιομηχανία και κατέθεσαν τη μεγάλη συμβολή τους στις τέχνες, στα γράμματα, στον αθλητισμό.

Παράγκες και ομολογίες πήραν οι πρόσφυγες αντί των σπιτιών και των περιουσιακών στοιχείων που άφησαν στις αλησμόνητες Πατρίδες. Τι να σου κάνει η Ελλάδα. Χώρα

φτωχή και τραυματισμένη από τους πολέμους. Και τόσα που έγιναν για την αποκατάστασή τους άθλος είναι και αυτά. Φιλότιμο όμως, καθώς είναι το προσφυγικό στοιχείο, δεν αφήνει πάνω του την υποχρέωση. Δεν είναι αγάριστο. Σκυμμένο στο βράχο αυτό, που θέλημα Θεού ήταν να γίνει και δικό του βράχο, το έσφιξε τόσο, ώστε να τον κάνει να βγάλει χυμούς. Δημιουργική φαντασία, ευφυΐα, μόχθος υπήρξαν τ' αγκωνάρια πάνω στα οποία έκπσε και κτίζει.

Με το νέο αίμα που ήλθε με τους πρόσφυγες η Ελλάδα μπόρεσε να ανρθώσει, οικονομικά, πολιτιστικά και πληθυσμιακά.

Πράγματι, όπως διαπιστώθηκε από εμπειριστατωμένους ειδικές μελέτες και στατιστικά στοιχεία στους πρόσφυγες οφείλεται σ' ένα μεγάλο βαθμό ο πολλαπλασιασμός και η αναδιάρθρωση της γεωργικής παραγωγής, η ανάπτυξη και

συστηματοποίηση της κτηνοτροφίας, η συστηματικότερη προσπάθεια για την εκβιομηχάνιση της χώρας, η επέκταση των εμπορικών σχέσεων της χώρας στην παγκόσμια κλίμακα, η άνοδος του πνευματικού, λογοτεχνικού, επιστημονικού, αθλητικού επιπέδου της χώρας. Πάνω και πέρα απ' όλα οι πρόσφυγες, μαζί με τους άλλους συνέλληνες αδελφούς τους, πρόσφεραν και το δικό τους αίμα για την τιμή και την ελευθερία της πατρίδας.

Η εγκατάσταση των προσφύγων στη Μητέρα Πατρίδα, την Ελλάδα, υπήρξε μια θεόσταλη ευλογία!

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

1. Φοούμαι να σουμώνω τα ζα

- Μάστορα, Στοφόρε, ντο έφαες οσήμερον, ερώτεσαν έναν ημέραν τον Τιαριάν για να ερίζν' ατόν.

- Νέπαι, ντο να λέγω σας! Την Κερεκήν έφαγα γουλία λάχανα, τη Δευτέραν μυλιαστά λάχανα, την Τρίτ κιβιάτς λάχανα, και οσήμερον στύπα λάχανα. Εγερανιάσεν τ' απέσ' ιμ και φοούμαι να σουμώνω τα ζα, γιαμ παίρνε τη μύρια μ' και ρούζνε αποπίσ' ιμ.

2. Αδά-σην χαράν αν 'κι λαρούσαι άλλο 'κι λαρούσαι

Ση Τοπάλ τη Νικολάκη τη χαράν επήεν και ο Τιαράς. Ογώ πα ατότε εσκώθα ας σο κρεββάτ' ας σην ίτσ - αγρισι (δυσεντερία). Εγέμ στουόδια και πετσιμ και σο ποδάρ με το ζορ έστεκα. Ο Τιαριάς ετέρεσε με μίαν κι αλλομίαν και είπε με: Κούμπαρα, φα. Κούμπαρα, φα. Κούμπαρα, φα. Αδά σην χαράν αν λαρούσαι λαρούσαι, κι αν 'κι λαρούσαι, άλλο 'κι λαρούσαι.

3. Το χαλκοτσούκ έν βαθύν

4. Έναν ημέραν τ' Αράπογλη ο Σάββας ας σοι

Η ΜΑΤΣΟΥΚΑΤΣΑ 'Ο ΣΟ ΚΡΕΜΙΝ

Πινιατιάντων επαίρεν να ευτάει κουτάλ για το χαλκοτσούκν ατόύν. Εποίκεν το κουτάλ, άμα η μικρέσα η Ζωή είπεν ατον: Αφέντα, το κουάλι σ μακρύν εν. Ο Σάββας επαίρεν να κοντύνει ατό, άμα 'κ εγροίξεν, και εκόντυνεν ατό πολλά. Ατότε η Ζωή είπεν ατον: Αφέντα, ατόρα κοντόν έν.

- Νέπουτση Ζωή, είπεν ο Σάββας, το κουτάλ τογρήν έν, το χαλκοτσούκ εν βαθύν.

5. Τιδέν 'κ έν η μάνα μ' επέθανεν

(Παύλου Χρυσοστομίδου)

Αβράαμς τ' Ουζούν ας σοι Πιστοφάντων, επεί λειφτός έτον. Τ' εκκλησίας τα κωδώνια σα καννάν 'κ εφήνεν ατά, εκείνος θα εντούνε ατα.

Μεσανυχτί επέθανεν η μάνα τ' Αβράαμς εφέκεν το λείψανον 'κ επήεν εντώκεν σ' οσπίτ τη ποπαθόδωρονος, κ' εψαλάφεσεν τα' ανοιγάρια τ' εκκλησίας.

- Νέπαι, ντο θα 'φτας μεσανυχτί τ' ανοιγάρια; Ερώτεσεν ατόν ο ποπάς.

- Τα' εσόν δουλειαν 'κ έν, είπε ατόν Αβραάμς. Επήεν ένοιξεν την εκκλησίαν, εξέβεν απάν σο καμπανερίον, 'κ ερχίνεσεν να κρούει τα κωδώνια θανατικά.

Όλεν το χωρίον εσκώθεν σο ποδάρ', 'κ η γραία Αναστασία και τη Τσιοπούρ η Μαρία κούζνε κι ορωτούν ατον:

- Τιδέν 'κ έν, πδέν 'κ έν, η μάνα μ' επέθανεν, τιάρτ 'μ' έχετε ατό (μη στενοχωριέστε), δεβάτε πεσκεθέτεν κα.

Κι Αβραάμς κρούει και κρούει τα κωδώνια.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

1. βατ = βάτος
2. βλαστημέας = βλάσφημος
3. βοτάν = βότανο
4. βοτρώδ = τσαμπί
5. βούδ = βόδι
6. βούκα = μπουκιά
7. βούρα = χούφτα
8. βράσα = ανεμοβλογιά
9. γαβάθ = γαβάθα
10. γαύλ = στοίχημα
11. γέρας = γήρας
12. γραία = γριά
13. γλουπιζω = ξεφλουδιζω
14. γλύνω = συνθλίβω
15. γογγύζω = βογγάω

ΤΗ ΔΙΣΩΠΟΝΟΣ ΤΑ ΜΕΣΕΛΙΑ

Γράφει η εκπαιδευτικός Ελένη Ππερίδου - Λαφαζάνη

1. Ο αλεπόν και τα σταφύλια

Είνας πεινασμένος αλεπός σίτα εδιαβαίνεν αποφκαέσ' ασ έναν κληματαριαν, είδεν να κρεμάουνταν υψηλά κάτ' έμορφα, τρανά βοτρώδια, γομάτα γινωμένα, μαύρα σταφύλια.

Ατόσον κ' ελιγουρεύτεν ατα ερχίνεσεν να λαγγεύ αποκάθεν κιάν και να τραγωδεί χαρεμένος:

"Ντο σταφύλια είν' ατά,

γινωμένα, ζουμερά!

Αχ να επόρνα να εβγώνω,

την κοιλία μ' να γομώνω!"

Ασσού ελάγγεψεν μίαν, δύο, τρία, τέσσερα, πέντε φορές κ' ενεγκάστεν, και είδεν πως αδύνατον, 'κ επορεί να εφτάνει ατα, απελπίστεν κ' εκλώστεν είπεν στον εαυτόν ατ':

Μάντζια είν'. Ατά 'κ' είν' για τ' εμέν. Σταφύλια πα 'κι ομοιάζνε. Κ' εγώ ελογαρίασα 'τα ορθά σταφύλια.

Κι ατότε εχαμέλυνεν τ' ομμάτα, εσέγκεν τ' ουράδ' σα σκέλια κ' επέρεν τη στράταν σο χέρ'.

"Όσα 'κ' εφτάν' ο αλεπόν εφτάει ατα κρεμαστάρια".

2. Λύκος και σκύλος

Ένας λύκος εντάμωσεν μίαν ση στράταν ατ' έναν παχυμένον σκύλον και ερώτεσεν ατον: Εξάδελφε για πέ με πού ζεις κ' επάχυνες κ' εμόρφηνες κ' έγκες αοίκα κάλλια;

Κ' εκείνος αποκρέθεν: Ένας άνθρωπος ζεγκίντς και φιλότιμος έχ' με σ' οσπίτ' ατ' και κάθαν ημέραν καλοτερεί με και καλοφάζ' με τη πουλί το γάλαν.

Κι ο λύκον ξάν' είπεν: Κι αούτα τα σίχνας ντο είν' αδακές;

Και η γούλα σ' γιατί εφαγώθεν κ' έσπρινεν;

Ετρίφτεν, είπεν ο σκύλον, ασ σο γαίσ' που επερασεν ση γούλα μ' ο εφέντης ιμ'.

Ασσού ενούτσησεν έναν ξάι ο λύκον είπεν: Οω! Ας πάει στον διάβολον αοίκον καλοζώϊαν που για να έχ' ατο πρέπ' να σύρ'ν με οι άλλ' ασ' ση γούλαν...

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ 4447/ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Λάμπρου Πορφύρα 1 - Πανόραμα Βέροιας

Τηλ. (23310) 28.356 - Βέροια - ΤΚ 59100

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ

Οικονομολόγος - Συγγραφέας

Ρόδων 4 - Τηλ. (23310) 76.026

Βέροια (ΤΚ 59100)

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

6 ευρώ

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΑΦΟΙ ΠΑΤΣΙΚΑ Ε.Ε.

ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 10 -

ΤΗΛ. (23310) 66.913 - 61.160

FAX (23310) 66.979

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

Λ. Πορφύρα 1

59100

ΒΕΡΟΙΑ

ΗΜΑΘΙΑΣ

Κωδικός 4447

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Εγγραφές

για εκμάθηση

ποντιακής λύρας

Η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας ενημερώνει τα μέλη και τους φίλους της, ότι ξεκίνησαν οι εγγραφές στο Τμήμα εκμάθησης ποντιακής λύρας υπό την καθοδήγηση του κ. Θεόδωρου Βεροιώτη στη σχολή εκμάθησης παραδοσιακών οργάνων της Ιεράς Μητροπόλεως Βέροιας - Νάουσας και Καμpanίας, όπως επίσης ότι ξεκίνησαν οι εγγραφές για το νεοσύστατο τμήμα παραδοσιακού νταουλιού και άλλων παραδοσιακών οργάνων (κανονάκι, ούτι, κλαρίνο, πολιτική λύρα, βιολί) και βυζαντινή μουσική. Πληροφορίες στα τηλέφωνα: 23310 60.784 (Σχολή), 23310 28.356 (Λέσχη).

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

- Οι στήλες του "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

είναι στη διάθεση όλων των αναγνωστών του.

- Οι εργασίες πρέπει να στέλνονται

αν είναι δυνατόν δακτυλογραφημένες.

Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή όχι δεν επιστρέφονται.

"ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΣΤΙΣ... ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΕΣ ΡΙΖΕΣ..."

"Τραπεζούντιοι δε εκ Πελοποννήσου το παράπαν εξεχώρησαν... αναπλεύσαντες ναυσίν εις τον Πόντον συνοίκους εδέξαντο μητρόπολιν τάπτοντες, και ομωνύμους οι Τραπεζούντα έχοντες την εν τω Ευξείνω" Πausανίας, Αρκαδικά, κεφ.27.

"...όταν καταστράφηκε η έδρα της παλιάς αρχικής μετεγκατάστασής τους (η Αρκαδία), αυτοί (οι Αρκάδες) προτίμησαν να εγκαταλείψουν ολόκληρα την Αρκαδία και έπλευσαν πίσω στην παλιά τους πατρίδα, την Τραπεζούντα στον Πόντο, όπου βρήκαν την πιο πρόθυμη υποδοχή από τους κατοίκους της κοινής τους πατρίδας (της Τραπεζούντας), που τους δέχτηκαν σαν συμπατριώτες και τοπωνύμους συγγενείς..." Fallmerayer, Ιστορία της Αυτοκρατορίας της Τραπεζούντας, σελ. 32 επ.

Εύξεινος Λέσχη Βέροιας ΕΚΤΑΚΤΗ Γενική Συνέλευση

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας καλεί όλα τα μέλη του Συλλόγου σε έκτακτη Γενική Συνέλευση με θέμα:

1. Τροποποίηση καταστατικού
2. Θέση της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας στις Ομοσπονδίες.

Η Γενική Συνέλευση θα πραγματοποιηθεί στο Πνευματικό -Εκθεσιακό Κέντρο Λάμπρου Πορφύρα Ι Πανόραμα την Κυριακή 6-11-2005 ώρα 11 το πρωί.

Σε περίπτωση μη επίτευξης απαρτίας η Συνέλευση θα επαναληφθεί την Κυριακή 13-11-2005 την ίδια ώρα και στον ίδιο χώρο.

Αποτελεί ιστορικό γεγονός ότι, πολύ πριν την Αργοναυτική εκστρατεία, Έλληνες από την πρωτεύουσα του Πόντου, την Τραπεζούντα, μετόικησαν στην Πελοπόννησο, όπου και οργάνωσαν ισχυρότατη πόλη, την Αρκαδία.

Την Πελοπόννησο λοιπόν, και συγκεκριμένα τον Ελαιώνα Πύργου Ηλείας, επισκέφτηκε το περασμένο Σαββατοκύριακο 9-10 Ιουλίου το αντιπροσωπευτικό χορευτικό τμήμα της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας, μετά από πρόσκληση του τοπικού πολιτιστικού Συλλόγου "Ελαιώνα Ηλείας", συμμετέχοντας στο 7ο Φεστιβάλ Παραδοσιακών Χορών, αφού πρώτα έκανε μια μικρή στάση και χορευτική πρόβα, μπροστά στην, επιβλητική πραγματικά, γέφυρα του Ρίο.

Η υποδοχή που επιφύλαξαν στους χορευτές μας, τόσο τα μέλη του Δ.Σ. του "Ελαιώνα", όσο και ο Αντιδήμαρχος Πύργου, ήταν κάτι περισσότερο από θερμή, δημιουργώντας την αίσθηση ότι βρέθηκαν με... "συμπατριώτες και τοπωνύμους συγγενείς"...

Η παρουσία των χορευτών της Λέσχης στην εκδήλωση που ακολούθησε ήταν αντάξια της υποδοχής που έλαβε, αφού κυριολεκτικά ξεσήκωσε τους Πελοποννήσιους, που έδειξαν να εκπλήσσονται από τη δυναμική των ποντιακών χορών και την εκφραστικότητα των χορευτών της Λέσχης, τους οποίους επιβράβευσαν καθ' όλη τη διάρκεια της παράστασης με παρατεταμένα χειροκροτήματα, όπου πλέον, μετά τον "πυρρίχιο", σηκώθηκαν και επευφημούσαν όρθιοι. Οι θερμές αυτές εκδηλώσεις του κοινού, δικαιολόγησαν εν τέλει την επιμονή του Δ.Σ. του "Ελαιώνα" να καλέσει στο Φεστιβάλ για 1η φορά Ποντιακό χορευτικό συγκρότημα, και μάλιστα ως το μοναδικό "εκτός έδρας" συγκρότημα, δίνοντας διαφορετικό "χρώμα" στο Φεστιβάλ, αποδεικνύοντας το μεράκι όλων αυτών των ανθρώπων, που κέρδισε και το ενδιαφέρον των κατοίκων ολόκληρου του δημοτικού διαμερίσματος, και τη συμπαράσταση των τοπικών αρχών, του Δήμου Πύργου, του Νομάρχη Ηλείας και των τοπικών βουλευτών, οι οποίοι παρευρέθησαν στις εκδηλώσεις.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί, ότι σχεδόν εξ ολοκλήρου τα παιδιά του Ελαιώνα συμμετείχαν στο χορευτικό τμήμα του τοπικού συλλόγου, έχοντας πραγματικά πολύ καλή παρουσία, που υπό την καθοδήγηση του άξιου χοροδιδασκάλου τους κ. Νίκου Χρυσανθόπουλου, κατάφεραν να μάθουν και να παρουσιάσουν χορούς από την Κάρπαθο, Μυτιλήνη, Σάμο, Ικαρία, Λήμνο, σαν να ήταν οι τοπικοί τους χοροί!

Η επόμενη ημέρα της Κυριακής αφιερώθηκε στην επίσκεψη των αρχαιολογικών χώρων και του αρχαιολογικού μουσείου της Ολυμπίας, όπου, ανάμεσα σε τόσα ενδιαφέ-

ροντα, οι χορευτές είχαν την ευκαιρία να ξεναγηθούν στο γήπεδο που πραγματοποιήθηκαν οι 1οι Ολυμπιακοί Αγώνες, και στον τόπο όπου έγινε η πρώτη αφή της Ολυμπιακής Φλόγας, και συνεχίζει μέχρι σήμερα, καθώς επίσης να θαυμάσουν από κοντά αριστουργήματα της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, όπως το άγαλμα του Ερμή του Πραξιτέλη κ.α.

Αξίζουν συγχαρητήρια όλοι οι συμμετέχοντες στην αποστολή της Ε.Λ.Β.:

1. Κουμπουλίδης Λάζαρος, Ά Αντιπρόεδρος, Αρχηγός αποστολής,
2. Αρβεστάς Βασίλης, χοροδιδάσκαλος,
3. Αμοιρίδου Έφη, υπεύθυνου χορευτικού,
4. Τσιαβός Τάκης, καλλιτεχνικός δότης,
5. Τσανασίδης Ανδρέας, λύρα,
6. Καλαϊτζίδου Χριστίνα, ταούλ,
7. Καπουρτίδου Βάγια, συνοδός,
8. Παπαδόπουλος Κώστας,
9. Πασχαλίδης Αλέξανδρος,
10. Πασχαλίδης Βασίλης,
11. Καβζαλίδης Στέλιος,
12. Μουρατίδης Πανούλης,
13. Καπουρτίδης Μπάμπης,
14. Μετετζίδης Γιάννης,
15. Τοπίδου Νικολέτα,
16. Σερασίδου Λένα,
17. Φωστηροπούλου Ηρώ,
18. Κωνσταντινίδου Λίτσα,
19. Γεωργούδη Νόπη,
20. Τσιζλή Μαρία,
21. Καραβαργιώτου Στρατούλα,
22. Νήτσιου Βάγια,
23. Κουμπουλίδου Χριστίνα.

Συγχαρητήρια επίσης αξίζουν οι διοργανωτές του Φεστιβάλ και άξιοι "οικοδεσπότες" του Δ.Σ. του Συλλόγου "Ελαιώνα" Ηλείας και ιδιαίτερα ο πρόεδρος κ. Κυριάκος Καραντώνης και ο Αντιδήμαρχος Πύργου κ. Κων/νος Κούλης.

Τέλος, ευχαριστίες εκφράζουμε στο ταξιδιωτικό πρακτορείο του κ. Τσέα και στον άψογο οδηγό του κ. Γιώργο Χορμόβα, καθώς και στον χοροδιδάσκαλο του Λυκείου Ελληνίδων Βέροιας κ. Αντώνη Κελεπούρη, για τα κολακευτικά του λόγια και τις αναγκαίες συστάσεις γνωριμίας με το σύλλογο του Ελαιώνα, προκειμένου να πραγματοποιηθεί αυτή η αποστολή.

Με τιμή,

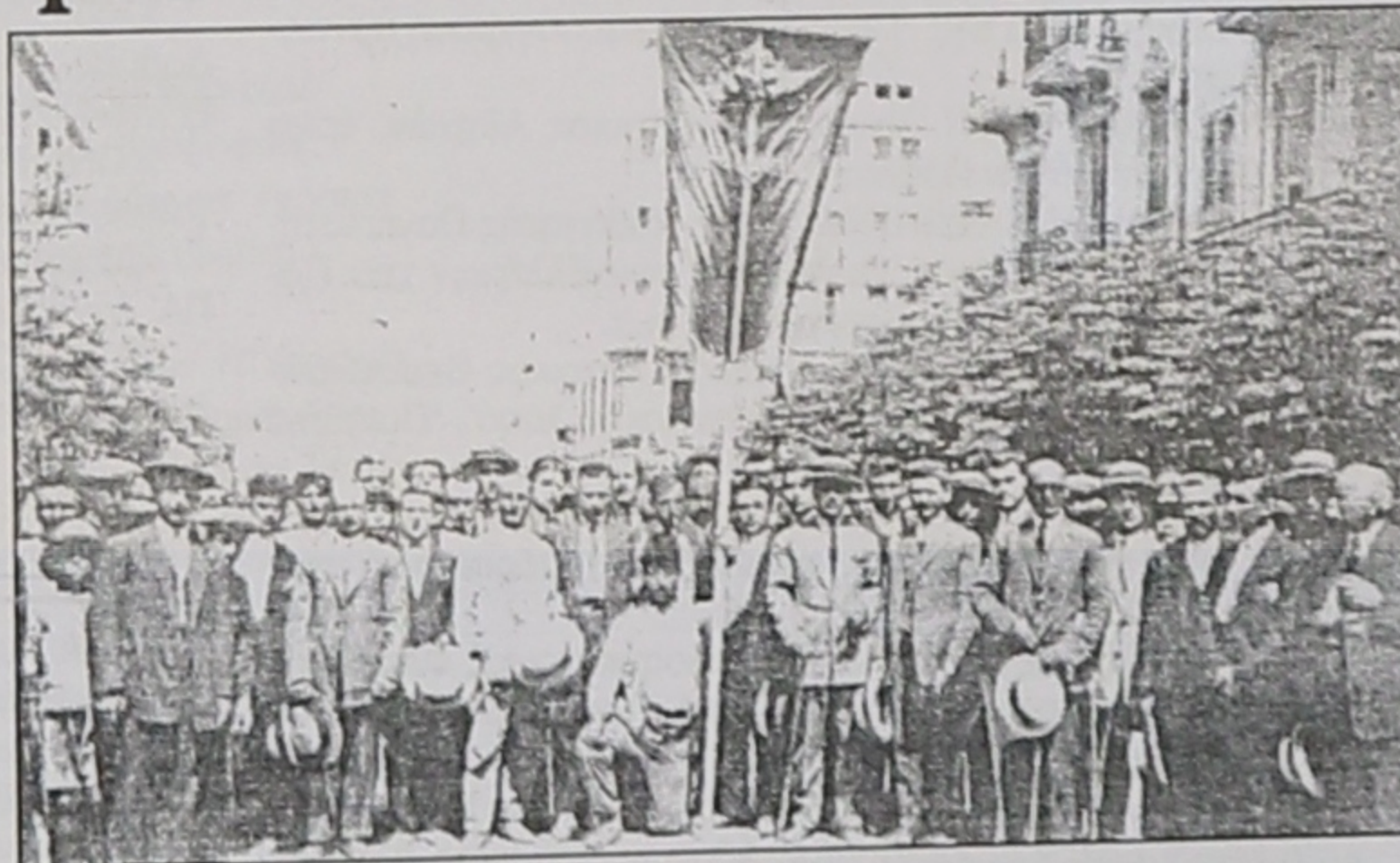
Για το Δ.Σ. της Ε.Λ.Β. Λάζαρος Κουμπουλίδης
Ά Αντιπρόεδρος Ε.Λ.Β.

Σημειώματα

Το πρώτο Ποντιακό Σωματείο στη Βέροια

Τιμώντας τα πενήντα χρόνια της "Ευξείνου Λέσχης" η οποία ξεκίνησε την πολυσχιδή δράση της το 1955 με πρώτο πρόεδρο τον αείμνηστο καθηγητή Μωυσή Χειμωνίδη, σπεύδω να υπενθυμίσω και την επέτειο της ίδρυσης του πρώτου Ποντιακού Σωματείου.

Ήταν το 1928. Τη χρονιά εκείνη, τα μέλη της νεοϊδρυθείσης "Ενώσης Ποντίων Βέροιας και Περιφέρειας", έκαναν την πρώτη, αλλά πληθωρική εμφάνισή τους στη Θεσσαλονίκη. Στην πολυκοσμη, πέρα για πέρα όμως Ελληνική και τότε όπως και πάντα νύφη του Θερμαϊκού, οι Πατριάρχες του Ποντιακού Ελληνισμού, ο Λεωνίδας Ιασωνίδης, ο Γιάννης Πασαλίδης, ο Θεόφιλος Θεοφυλάκτου και οι γίγαντες της Ποντιακής διανοήσης, ο Γεώργιος Κανδηλάπτης, ο Φίλων Κτενίδης, ο Αβραάμ Αβραμάντης και πολλοί άλλοι, είχαν διοργανώσει την πρώτη βορειοελλαδική συνάντησή τους. Πρόεδρος και επικεφαλής των εκ Βέροιας Ποντίων ο Άγγελος Σπανίδης, πατέρας του γνωστού έμπορα και διακεκριμένου συμπολίτη Σταύρου Σπανίδη.

Από τη μεγαλειώδη Βεροιώτικη παρουσία στη συνάντηση της Θεσσαλονίκης στις 21 Ιουλίου 1928, διασώθηκε μια φωτογραφία που αποτελεί επί πλέον ένα ιστορικό ντοκουμέντο. Ένα ντοκουμέντο που μας δίνει εντυπωσιακές πληροφορίες για την κοινωνικότητα των Ποντίων της γενιάς εκείνης. Η ευπρεπής ενδυμασία, τα ψάθινα πηλίκια και οι περιποιημένες γραβάτες, σε κάνουν ν' αναρωτιέσαι αν πρόκειται για τους ταλαίπω-

ρους πρόσφυγες του 1922 ή για κοινωνικοποιημένους αστούς.

Για όσους βέβαια έχουν εντυπωσιαστεί στα οικογενειακά άλμπουμ και στις φωτογραφίες που κοσμούν τα σαλόνια και τις κρεβατοκάμαρες των ποντιακών σπιτιών, η εμφάνιση αυτή δεν εκπλήσσει. Θα ήταν άλλωστε αδιανόητο σε ένα καλλιεργημένο Πόντιο να λαβαίνει μέρος σε κάποια κοινωνική εκδήλωση πληθμμελώς ενδεδυμένος και κακομοιριασμένος.

Το λάβαρο της φωτογραφίας, σε εντυπωσιακά πολυτελές κίτρινο ύφασμα με τα χρυσά κρόσια και τον μαυροκεντημένο μονοκέφαλο αητό, είναι πιθανότατα εκείνο που το 1954, ο σεβασμιος Άγγελος Σπανίδης, παρέδωσε δακρυσμένος στα χέρια των Ποντίων φοιτητών, τους πρωτεργάτες της ίδρυσης της Ευξείνου Λέσχης. Ένα πολύτιμο κειμήλιο, που δυστυχώς δεν βρίσκεται πλέον στην κατοχή των νομίμων δικαιούχων.

Ορέστης Σιδηρόπουλος

Σημ. "Αργοναύτης": Ευχαριστούμε θερμά τον καλό μας συνεργάτη, κ. Ορέστη Σιδηρόπουλο, για το σημείωμά του αυτό, που αποτελεί πολύτιμο στοιχείο για την καταγραφή του ιστορικού της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας.

* Αναδημοσίευση από το "ΛΑΟ" 24-8-2005

Τα Παρχάρια

Τα παρχάρια - γιαϊλάδες ήταν τα θερινά βοσκοτόπια και βρίσκονταν πάνω στα βουνά.

Κάθε χωριό είχε και το δικό του παρχάρ, όπου εκεί τους θερινούς μήνες γίνονταν η αξιοποίηση της πλούσιας βοσκής για τα ζώα.

Στο παρχάρ υπήρχαν διάσπαρτες καλύβες, άλλες με χαρτώματα (σκεπασμένες με λεπτό σανίδι) κι άλλες με χύμα σκεπασμένες και αποτελούσαν "ΟΠΑΝ", δηλαδή οικισμό. Οι καλύβες κτιζόνταν σε μέρος του πουρχάρ, που είχε προστασία από τους ανέμους και κρύο νερό (πηγάδι). Η κάθε καλύβα είχε στην αυλή της περιστοιχισμα (τσιαβιρμάν), όπου εκεί συγκεντρώνονταν τα ζώα μετά τη βοσκή.

Στα παρχάρια έμεναν με καθορισμένη αμοιβή (βούτυρον, πασικιάν κ.λ.π.) εκτός από τους τσοπάνους και ορισμένες μεσήλικες γυναίκες, οι παρχαρομάνες ή οι παρχαρέτσες ή οι ρωμάνες, όπως τις έλεγαν και οι οποίες ήταν ειδικές στη γαλακτοκομία.

Την αμοιβή του τσοπάνου και της παρχαρέτσας τη θεωρούσαν ιερή υποχρέωση. "Τσοπάν" και παρχαρέτσας δίκαιον που τρώει, παραδείσ' πόρταν κ' ελέπ".

Το παρχάρεμα, ανάλογα με τις κλιματολογικές συνθήκες της περιοχής, άρχιζε συνήθως από τα μέσα του Μάη και τελειώνει στα μέσα του Σεπτεμβρίου.

"Η παρχαρέτσα λάλεσεν, η παρχαρέτσα είπεν: εξέβεν ο Καλομηνάς (Μάης) ζεστά καιρούς εποίκεν.

Τα ρασόπα πρασίνιζαν εγένταν τα χορτάρια, τα ζα καιρός να παρεβγαίν' σ' έρημα τα παρχάρια".

Τη συγκεκριμένη μέρα, με την ευλογία του ιερέα, οδηγούσαν "το βίον σο παρχάρ" και το παρέδιναν "σο τσοπάνο" ή "ση παρχαρέτσα" με τα απαραίτητα σκεύη και εργαλεία της γαλακτοκομίας. Τα σπουδαιότερα ήταν: Τα αλμεχτάρια, τα χαλκά, τα γαβάνας, τα κοβλάκια, οι κουτάλες, τα ξυλάγγια, τα βαρέλια.

Η ζωή στα παρχάρια ήταν δύσκολη και κοπιαστική. Ο τσοπάνος και η ρωμάνα δεν είχαν ούτε στιγμή "καθισμονήν" (ξεκούραση). Βασικές ασχολίες στο παρχάρ ήταν: βοσκή και περιποίηση των ζώων, άρμεγμα, βράσιμο το γάλα, πήξιμο σε γιαούρτι, ρδοβάνισμα για να βγάλουν το βούτυρο, να ετοιμάσουν το τυρί και το πασικιάν. Εκτός από τις βαριές αυτές δουλειές οι παρχαρέτ αντιμετώπιζαν και κινδύνους από καταιγίδες, από ληστείες, από επιθέσεις αγριμιών και από κατακυλισματα σε γκρεμούς. Όλα αυτά τα προβλήματα τα αντιμετώπιζαν αγόγγυστα και κατόρθωναν έτσι να έχουν πολλά οικονομικά οφέλη.

Τα ζώα στα παρχάρια είχαν τριπλάσια απόδοση σε γάλα και βούτυρο.

Ακόμη ο καθαρός αέρας, η αγνή και φυσική τροφή και το ήσυχο περιβάλλον επιδρούσαν ευεργετικά και στους παρχαρέτες.

Την ήρεμη αυτή ζωή την τάραζαν, δυστυχώς πολλές φορές, τα μαλώματα, οι παρεξηγήσεις που ξεσπούσαν ανάμεσα σε δύο γειτονικά ελληνικά χωριά εξαιτίας που το ένα χωριό δεν αναγνώριζε τα σύνορα του παρχάρ του άλλου χωριού. Τις διενέξεις αυτές, οι τουρκικές αρχές τις υποδαύλιζαν για λόγους πολιτικής σκοπιμότητας.

Σε ορισμένα παρχάρια, που ήταν πραγματικά κέντρα παραθερισμού, υπήρχαν παρεκκλήσια που γιόρταζαν το καλοκαίρι. Σ' αυτά γίνονταν μεγάλα πανηγύρια, στα οποία λάβαιναν μέρος δεκάδες χωριά από τις κοντινές και απομακρυσμένες περιοχές. Εκεί οι χωρικοί πουλούσαν τα προϊόντα τους και αγόραζαν άλλα.

Η επιστροφή από το παρχάρ έπαιρνε πανηγυρικό χαρακτήρα. Όλο το χωριό ήταν στο πόδι, για να υποδεχθεί τους παρχαρέτες. Η ζωή μακριά από τα αγαπημένα πρόσωπα δημιουργούσε έντονες νοσταλγίες.

"Εσύ έλα ασόν παρχάρ, εγ' ασήν ξενητείαν, τ' ομμάρια μ' εσκοτεινέψαν ας στην αροθυμίαν".

Γιάννης Μελετιδής

ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΠΤΙΚΑ!...

"... Πόντιοι! Λαός ευλογημένος από το Χριστό! Πόντιοι, λαός Αγίων!..."

Αριστείδης Γεωργίου, ΜΗ ΠΟΝΤΙΟΣ

Γράφει
ο Ανδρέας Ελ. Ταταρίδης

Όπως οι Ρουμελιώτες, οι Κρητικοί, οι Πελοποννήσιοι, οι Ηπειρώτες, οι Θρακιώτες κ.λ.π., κ.λ.π. έτσι και οι Πόντιοι έχουν στους κόλπους τους πολλούς αξιόλογους πνευματικούς ανθρώπους (φυσικά και των δύο φύλων!), που, με την πένα τους, μας χαρίζουν βιβλία αναφερόμενα στην ιστορία, τη λαογραφία, την λογοτεχνία, το θέατρο κ.λ.π. του τόπου των!.. Και του Πόντου!..

Κι ακριβώς γι' αυτούς τους ανθρώπους χαράσσω τούτες τις γραμμές, θέλοντας κατά κάποιο τρόπο να προβάλλω το έργο τους και το πνευματικό δυναμικό του στοιχείου "μας"!..

Ευνόητο όμως είναι ότι, ο κατάλογός μου αυτός, δεν μπορεί να είναι πλήρης και λεπτομερειακός. Ενδεχομένως να έχει και κενά. Αλλά παρουσιάζω, θέλω να πιστεύω, τους σπουδαιότερους και γνωστότερους πνευματικούς ανθρώπους του στοιχείου "μας". Και μάλιστα τους ζώντες!

Προς άρσην δε τυχόν παρεξηγήσεως παραθέτω τα ονοματεπώνυμά τους κατ' αλφαβητική σειρά, αποφεύγοντας κρίσεις και σχολιασμούς για το έργο τους:

Και κάτι άλλο: παραθέτω 1-2 μόνο από το συνολικό έργο τους. Έτσι, ενδεικτικά!..

Ας τους γνωρίσουμε, λοιπόν, από κοντά:
ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, οικονομολόγος, κάτοικος Καλαμαριάς, Έργα του: "Ταμάμα", "Η Τολίκα" κ.α.

ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, Έργα του: "Σύνθετα και παράγωγα του ονόματος Έλλην (Έλληνος στα ποντικά δημοτικά τραγούδια)", "Το τσαγκάκι της Κερασούντας" κ.α.

ΑΓΤΖΙΔΗΣ ΒΛΑΣΗΣ, μαθηματικός, ιστορικός, κάτοικος Ν. Σμύρνης Αθηνών. Έργα του: "Οι άγνωστοι Έλληνες του Πόντου", "Παρευξείνιος Διασπορά", κ.α.

ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, συντ. Λυκειάρχης, κάτοικος Θεσσαλονίκης, Έργα του: "Ο Πυρίχειος χορός" κ.α.

ΑΔΑΜΙΔΟΥ - ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ ΝΙΚΗ, συντ. δασκάλα, κάτοικος Κατερίνης, Έργα της: "Ημερολόγιο προσκυνήματος στον Πόντο" κ.α.

ΑΝΘΕΜΙΔΗΣ ΑΧΙΜΕΑΣ, νομικός, συντ. δ/ντής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, κάτοικος Θεσσαλονίκης, Έργα του: "Γενοκτονία και ποντιακός Ελληνισμός", "Τα απελευθερωτικά στρατεύματα του ποντιακού ελληνισμού" κ.α.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ ΠΑΥΛΟΣ, αρχιμανδρίτης Ηγούμενος Ι.Μ. Παναγίας Σουμελά Καστανιάς Ημαθίας, Έργα του: "Ο Μητροπολίτης Τραπεζούντος Χρύσανθος Φιλιππίδης" κ.α.

ΓΑΛΑΝΙΔΟΥ - ΜΠΑΛΦΟΥΣΙΑ ΕΛΣΑ, συντ. γυμνασάρχης, κάτοικος Κηφισιάς Αττικής, Έργα της: "Ποντιακή Λαογραφία", "Ο Άγιος Γεώργιος στον ελληνισμό του Πόντου" κ.α.

ΓΕΡΑΣΙΜΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ, ηθοποιός, κάτοικος Αθηνών. Έργα της: "Το Σινέ Πανόραμα".

ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΟΥ - ΒΑΚΙΡΤΖΟΓΛΟΥ ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ, κάτοικος Θεσσαλονίκης, Έργα της: "Παραδοσιακή και σύγχρονη ποντιακή κουζίνα".

ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΟΥ ΕΦΗ, λογίστρια, κάτοικος Αθηνών, Έργα της: "Εδεματολόγιον Πόντου".

ΕΝΕΠΕΚΙΔΗΣ ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ, συντ. καθηγητής Πανεπιστημίου Βιέννης, Έργα του: "Οι διωγμοί των Ελλήνων του Πόντου", "Γενοκτονία στον Εύξεινο Πόντο" κ.α.

ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ, νομικός, κάτοικος Θεσσαλονίκης, Έργα του: "Τα τραγούδια του ποντιακού λαού", "Ποντιακό θέατρο" κ.α.

ΚΑΜΠΟΥΡΙΔΟΥ ΤΑΣΟΥΛΑ, συντ. Λυκειάρχης, κάτοικος Καβάλας, Έργα της: "Οδοιπορικό στον Πόντο", "Οδοιπορικό στον Καύκασο" κ.α.

ΚΑΣΚΑΜΑΝΙΔΗΣ ΠΑΝΝΗΣ, δάσκαλος, κάτοικος Φλώρινας, Έργα του: "Η ιστορία του χωριού μας", "Ένα ταξίδι στην αλησμόνητες πατρίδες" κ.α.

ΚΕΛΕΣΙΔΟΥ ΑΝΝΑ, συντ. φιλόλογος, τ. δ/ντρια Κέντρου Φιλοσοφικών Ερευνών Ακαδημίας Αθηνών, κάτοικος Αθηνών, Έργα της: "Η ιστορία ενός πρόσφυγα επαναστάτη", "Ένα σεπτούκι λέξεις" κ.α.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ ΝΟΡΑ, συντ. δασκάλα, κάτοικος Δράμας, Έργα της: "Η ταυτότητα της προσφυγιάς", "Χαμένες πατρίδες" κ.α.

ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ, υποστράτηγος ε.α., θεατρικός συγγραφέας, Έργα του: "Το ξεριζωμαν", "Η Μάϊσα" κ.α.

ΛΑΜΨΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, συντ. δημοσιογράφος, κάτοικος Καισαριανής Αθηνών, Έργα του: "Τοπάλ Οσμάν", "Ανοίξτε τα παράθυρα" κ.α.

ΛΑΜΨΙΔΗΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ, συντ. Λυκειάρχης, κάτοικος Αθηνών, Έργα του: "Η συμμετοχή των Ελλήνων Ποντίων εις την εθνεγερσίαν του 1821", "Το ποντιακό θέατρο" κ.α.

ΜΑΥΡΙΔΗΣ ΟΜΗΡΟΣ, εκπαιδευτικός, κάτοικος Αθηνών, Έργα του: "Το αμπέλι στον Πόντο"...

ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ ΠΑΝΝΗΣ, οικονομολόγος, κάτοικος Βέροιας, Έργα του: "Οι ρίζες μας", "Γνωριμία με το Νεολιθικό οικισμό της Ν. Νικομήδειας Ημαθίας" κ.α.

ΜΟΥΡΑΤΙΔΗΣ ΕΡΜΗΣ, θεατρολόγος, σκηνοθέτης, κάτοικος Θεσσαλονίκης, Έργα του: "Το ποντιακό θέατρο" (τρίτομο)...

ΜΟΥΡΑΤΙΔΟΥ ΒΑΛΙΑ, λογίστρια, κάτοικος Θεσσαλονίκης, Έργα της: "Εκατόχρονη οδύσσεια"...

ΝΥΜΦΟΠΟΥΛΟΥ ΟΛΓΑ, κάτοικος Καλαμαριάς Θεσσαλονίκης, Έργα της: "Η γιαγιά μου η Τσόφα", "Η γιαγιά μου η Ελένη"...

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, συντ. Λυκειάρχης, κάτοικος Θεσσαλονίκης, Έργα του: "Ποντιακά σύμμεικτα", "Ποντιακές προσωπικότητες" κ.α.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΣΑΒΒΑΣ, συντ. δάσκαλος, κάτοικος Δράμας, Έργα του: "Λαογραφικά Καρακούρτ", "Ποντιακά λαογραφικά σύμμεικτα" κ.α.

ΠΕΙΜΕΝΙΔΟΥ - ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΔΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ, συντ. δασκάλα, κάτοικος Καβάλας, Έργα της: "Το χρέος μ'..."

ΠΕΛΑΓΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ, πανεπιστημιακός καθηγητής, κάτοικος Θεσσαλονίκης, Έργα του: "Η Οινόη της Καστοριάς", "Προσφυγική Ελλάδα" κ.α.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ - ΣΥΜΕΩΝΙΔΟΥ ΠΑΡΥΣΑΤΙΣ, καθ. ΑΠΘ, κάτοικος Θεσσαλονίκης, Έργα της: "Ο Πόντος" κ.α.

ΣΑΜΟΥΗΛΙΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, Λέκτωρ Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, κάτοικος Χαλανδρίου Αττικής, Έργα του: "Ιστορία του ποντιακού ελληνισμού", "Ακριτική γένια" κ.α.

ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ, λογιστής, κάτοικος Καβάλας, Έργα του: "Τα Σούρμενα του Πόντου"...

ΣΥΜΕΩΝΙΔΟΥ - ΧΕΙΛΑΡΗ ΧΡΥΣΑΝΘΗ, συντ. δασκάλα, κάτοικος Γλυφάδας Αττικής, Έργα της: "Σα ταφία", "Γάμος ο ελληνικός" κ.α.

ΤΣΑΚΜΑΚΙΔΟΥ - ΚΩΤΙΔΟΥ ΠΟΠΗ, φιλόλογος, κάτοικος Θεσσαλονίκης, Έργα της: "Οι γυναίκες της Σάντας του Πόντου"...

ΤΣΙΡΚΙΝΙΚΗΣ ΧΑΡΗΣ, ανωτ. Αξιωματικός στρατού ε.α., κάτοικος Θεσσαλονίκης, Έργα του: "Επί τέλους, τους ξεριζώσαμε", "Έχω όπλο την αγχόνη" κ.α.

ΦΡΑΓΚΙΔΗΣ ΒΑΓΓΕΛΗΣ, συντ. Λυκειάρχης, κάτοικος Θεσσαλονίκης, Έργα του: "Συλλογή δημοσιευμάτων" κ.α.

ΦΩΤΙΑΔΗΣ ΚΩΣΤΑΣ, πανεπιστημιακός καθηγητής, κάτοικος Θεσσαλονίκης, Έργα του: "Οι εξισλαμισμοί της Μ. Ασίας και οι Κρυπτοχριστιανοί του Πόντου", "Η Γενοκτονία του ποντιακού ελληνισμού" κ.α.

ΦΩΤΙΑΔΟΥ - ΜΠΑΛΑΦΟΥΤΗ ΠΩΤΑ, ιδ. Υπάλληλος, κάτοικος Αγ. Παρασκευής Αττικής, Έργα της: "Ποτά Ξανά", "Ποντιακές ιστορίες και αφηγήσεις" κ.α.

ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, συντ. Λυκειάρχης, κάτοικος Δράμας, Έργα του: "Μέσα απ' τον χαλασμό", "Η αγάπη και η ξενιτιά στην ποντιακή ποίηση" κ.α.

ΧΙΟΝΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, συντ. δικηγόρος, τ. βουλευτής, κάτοικος Βέροιας, Έργα του: "Η ιστορία της Βέροιας" κ.α.

ΧΙΟΝΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ, καθ. Ιατρικής, κάτοικος Βοστώνης ΗΠΑ, Έργα του: "Ο Ελληνικός Πόντος" κ.α.

ΧΑΙΡΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ, εκπαιδευτικός, κάτοικος Θεσσαλονίκης, Έργα του: "Η λύρα", "Από τα Κοτύωρα στην Ανοξιά" κ.α.

ΧΑΤΖΗΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ιδ. Υπάλληλος, Έργα του: "Τελετουργικοί χοροί και γαμήλια τραγούδια των Ελλήνων του Πόντου".

ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ ΜΙΧΑΗΛΗΣ, κοινωνιολόγος, πολιτευτής, κάτοικος Αθηνών, Έργα του: "Το ποντιακό ζήτημα σήμερα", "Πόντιοι, δικαίωμα στη μνήμη" κ.α.

ΧΑΛΟ ΤΕΑ, κάτοικος ΗΠα, Έργα της: "Ούτε το όνομά μου... και κλείνω με τον γνωστό κωμικό, συγγραφέα και ποδοσφαιρικό παράγοντα

ΧΑΡΥ ΚΛΥΝ (= Βασίλης Τριανταφυλλίδης, κάτοικος Αθηνών, Έργα του: "Ο Καζαμίας του Ρούλη", κ.α.

Αυτά, πολύ - πολύ συνοπτικά, αλλ' οπωσδήποτε αντιπροσωπευτικά του ποντιακού πνευματικού δυναμικού μας.

Πρώτα ο Θεός, υγεία νάχουμε και θα επανέλθουμε προσεχώς με άλλα στοιχεία. Επί του παρόντος, ας μείνουμε στα παρ'άνω!..

Μας πνίγει το δίκαιο»

Νέες τουρκικές αυθαιρεσίες κατήγγειλε ο Οικουμενικός Πατριάρχης

Είμαστε αποφασισμένοι να υπερασπισθούμε τα δικαιώματά μας με κάθε τρόπο, τόνισε ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος, απευθυνόμενος στο προεδρείο του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης, που τον επισκέφθηκε την Τρίτη στο Φανάρι.

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης αποκάλυψε μία νέα απόπειρα της τουρκικής διοικήσεως να καταχραστεί περιουσία του Πατριαρχείου και της Ομογένειας και ζήτησε την βοήθεια τους για να αντιμετωπισθούν οι τουρκικές αυθαιρεσίες.

Για να λειτουργήσουν φέτος οι παιδικές κατασκηνώσεις στο «ιστορικό Μοναστήρι, το δικό μας, της Μεταμορφώσεως του Σωτήρας, εις την νήσο Πρώτην των Πριγκιπωνήσων εις το οποίον εδώ και εξήντα χρόνια, περίπου, κάθε καλοκαίρι φιλοξενούνται οι κατασκηνώσεις των παιδιών της Ομογένειας» είπε ο Πατριάρχης, η Γενική Διεύθυνση Βακουφίων απαίτησε να υπογραφεί ένα χαρτί με το οποίο θα αναγνωρίζεται ότι οι κατασκηνώσεις ανήκουν στο τουρκικό δημόσιο.

«Αφεντικό, ιδιοκτήτης της Μονής μας έγινε η Γενική Διεύθυνση των Βακουφίων!» είπε με έκπληξη και αγανάκτηση ο Πατριάρχης στους δικηγόρους της Θεσσαλονίκης. «Και εις το Κτηματολόγιο αυτό το Μοναστήρι έχει καταγραφεί επ' ονόματι της Διευθύνσεως των Βακουφίων, με μία λέξη, του Τουρκικού Δημοσίου».

«Ένα Μοναστήρι που το έκαναν οι πατέρες μας, που λει-

τούργησε επί αιώνες, όπως και τα άλλα Μοναστήρια που είναι στα Πριγκιπωνήσια. Κάθε κορυφή των Πριγκιπωνήσων έχει κι από ένα Μοναστήρι: Του Αγίου Γεωργίου ή της Μεταμορφώσεως. Έρχεται και λέει το τουρκικό κράτος, αυτά είναι δικά μου. Κι αν θέλετε να τα χρησιμοποιήσετε, κατά τινα τρόπον, να υπογράψετε ότι αναγνωρίζετε την κυριότητά μου».

Ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος επισκεύθηκε για το θέμα αυτό τον νομάρχη και του εξήγησε την κατάσταση «Στο τέλος είπα: Βοηθήστε, διότι εμείς είμαστε αποφασισμένοι, την ερχόμενη Παρασκευή, 29 του μηνός, θα πάμε με τα παιδιά μας και θα ανοίξουμε την Παιδόπολη και θα χοροστατήσω. Διαφορετικά δε γίνεται. Μας πνίγει το δίκαιο».

«Δεν ζητούμε τίποτε πέραν των δικαιωμάτων μας. Είμεθα πολίτες αυτής της χώρας. Εκπληρώνουμε εις το ακέραιον τας υποχρεώσεις μας έναντι του κράτους, αλλά γι' αυτόν ακριβώς τόν λόγον και διεκδικούμε πλήρη τα δικαιώματά μας. Και δεν θέλουμε να τυγχάνομε μεταχειρίσεως πολιτών δευτέρας κατηγορίας. Η Τουρκία, η οποία ειλικρινώς επιθυμεί στην μεγίστη πλειοψηφία του λαού της να ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην ευρωπαϊκή οικογένεια, αναλαμβάνει ταυτοχρόνως και ορισμένες υποχρεώσεις, τις οποίες και πρέπει να εκπληρώσει, εάν θέλει να συντομεύσει τον δρόμον προς τας Βρυξέλλας. Εάν όντως επιθυμεί -και νομίζω ότι επιθυμεί, τουλάχιστον η σημερινή ηγεσία της Τουρκίας, και, όπως είπα, η μεγάλη πλειοψηφία του λαού της- να αποτελέσει πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, πρέπει να σεβαστεί το πανευρωπαϊκό δίκαιον, το Ευρωπαϊκόν κεκτημένον, και αναλόγως να προσαρμόσει τα βήματά της προς τα Ευρωπαϊκώς απαιτούμενα», είπε ο Πατριάρχης.

«Ο πρωθυπουργός, κ. Ερντογάν, με τους λόγους του και με τις ενέργειές του αποδεικνύει ότι επιθυμεί αυτήν την προοπτική και την προωθεί. Εμείς ελπίζουμε και προσευχόμεθα ότι θα υπερπηδηθούν τα παρεμβαλλόμενα εμπόδια και θα έχουμε προσεχώς, μετά την 3ην Οκτωβρίου, πιο συγκεκριμένες και πιο θετικές εξελίξεις», κατέληξε ο Πατριάρχης.

Το Μοναστήρι της Μεταμορφώσεως -όπως και είκοσι περίπου Μοναστήρια, Κοινότητες και Ιδρύματά τη ομογένειας έχουν χαρακτηριστεί από την Γενική Διεύθυνση Βακουφίων ως «κατελημμένα» (mazbut). «Τι σημαίνει εν τη πράξει; Σημαίνει ότι την διοίκηση και την διαχείριση της περιουσίας του την παίρνει το κράτος, δια της Διευθύνσεως των Βακουφίων, από τα χέρια του ιδιοκτήτου, που είμαστε εμείς, και κάνει ό,τι θέλει: Εισπράττει τα ενοίκια, τα καταθέτει στην Τράπεζα των Βακουφίων. Κι εμείς δεν έχουμε κανένα λόγο, καμίας δυνατότητα αναμίξεως, πέραν της ελευθερίας να τελούμε λειτουργίες και άλλες Ακολουθίες στον Ναό αυτής της Μονής, αυτών των άλλων 'κατελημμένων' βακουφίων», εξήγησε ο Πατριάρχης.

Τηλεφωνική επικοινωνία με τον κ. Βαρθολομαίο είχε ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ Γιώργος Παπανδρέου, ο οποίος τον διαβεβαίωσε για την αμερίστη συμπαράστασή του στα προβλήματα που αντιμετωπίζει το Οικουμενικό Πατριαρχείο.

• Αναδημοσίευση "ΛΑΟΣ" 28-7-2005.

Σημ. "Αργοναύτη": Δυστυχώς οι γείτονές μας οι Τούρκοι παραμένουν ίδιοι. Συνεχίζουν τις αυθαιρεσίες και τις καταπατήσεις. Θα αλλάξουν άραγε;

Η Χαμελέτε

Σα δύο ραχιά ανάμεσα
έτονε ποταμόπον,
έτρεχεν κατενόν νερόν
σιν άκραν σ'ορμανόπον.

Νύχταν ημέραν έτρεχεν
πολλά νερόν εφέρνεν,
την χαμελέτεν έκλωθεν
και όλεν τα'ορμίν επένεν.

Εκείν' τα παλαιά καιρούς
και σα καλά τα χρόνια,
τα χωράφια εθέριζαν
και εποίαν' τα θεμόνια.

Ελώνιζαν, εβόριζαν,
απέσ' σ'αμπάρια εβάλ'ναν,
και όντας εθέλναν' να έλεθαν
απ' άκρας εκοβάλ'ναν.

Σην χαμελέτεν τη χωρί
τα κοκκία εφήναν',
και ους να επαίρνανε σειράν
το παρακάδ' πα εποίαν.

Εκεί έτρωαν και έπιναν
εγούρνανε παρέας,
τα τραγωδίας πα έλεαν
απάν' σα τοξαρέας.

Εφτωχοί πα αν έτανε
είχαν τρανόν καρδιαν,
αγαπεμέν' και χαρεμέν'
εξήναν' σα χωρία.

Το ποταμόπον έτρεχεν
και το νερό επένεν,
ση χαμελέτες τα φτερά
την δύναμιν εφέρνεν.

Ο χαμελετάρτς έλεθεν
και απ' άκρας ετραγώδ'νεν
σιν παρέαν πα εκάθοντον
ατός όντας επόρνεν.

Εκείνο ο τόπον έτονε
πολλά ευλοϊμένον,
πάντα γομάτον έστεκεν
πάντα σιολικεμένον.

Αώρα όλια ελάγανε
τα μηχανάς πα εξέβαν,
την χαμελέτεν ντ' έξεραν
οι χωρέτ' επηδεύαν.

Ασσουν έρθαν τα μηχανάς
ελάγαν' και τα χρόνια,
άλλο πουνδέν κ' ελέπομε
θεμόνια και αλώνια.

Τραχτέρια και αυτοκίνητα
φορτών'ε, κοβαλούνε,
σιν χαμελέτεν το καινούρ'
να πάνε αγληγορούνε.

Εφέκανε το ζούμωτρον,
φουρνία κι καπνίζνε
ψωμία άλλο κι ψέουνταν
άλλο κι σκουντουλίζνε.

Τρανά φουρνία εχτίγανε,
τα μηχανάς ζουμώνε
μικρά ψωμία και άνοστα
σα ταρεζία γομών'νε.

Εχάσανε το παρακάδ'
εκείν' τα συντροφίας,
τα τραγωδίας τα' έμορφα
και όλια τα ευλοϊας.

Το ποταμόπον ντ' έτρεχεν
σιν άκραν σ'ορμανόπον,
σα χωράφια και σα δέντρα
κοβαλεί το νερόπον.

Η χαμελέτε τ'άχαρον
αώρα ερημώθεν,
τα τουβάρια εδέβαν κά
κιντέας εγομώθεν.

Άναβα ατά ντο είπαμε
πολλά και άλλα εχάθαν
τα έμορφα και τα καλά
επέμν'ανε σιν άκραν.-

Καλομηνάς 2005

Μιχαηλίδης Γιάννης

Η Έυξεινος Λέσχη Βέροιας στο Νησί των Ιπποτών

Αξέχαστη θα μείνει η επίσκεψη της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας στον πληθυσμό της Ρόδου. Συνεχίζοντας τις πετυχημένες εμφανίσεις της, η Λέσχη μετά την παράσταση στον Πύργο Ηλείας την 9η Ιουλίου εντυπωσίασε τους ντόπιους και ξένους θεατές στις παραστάσεις που έδωσε στις 24-25 του ίδιου μήνα στο νησί των Ιπποτών.

Το χορευτικό της τμήμα καταχειροκροτήθηκε όχι μόνο για την άψογη απόδοση των χορών, αλλά για την σύμπνοια και την ομαδικότητα του.

Ο πολιτιστικός σύλλογος Μαλώνα "Ο Φερακλός" και ο πολιτιστικός σύλλογος Αρχάγγελου "Ο Αίθωνας" έδωσαν τον καλύτερο εαυτό τους στη διάρκεια της εκεί φιλοξενίας τόσο με τις συνεχείς περιηγήσεις όσο και με την ακόρεστη ευγένεια και συμπαράστασή τους.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας υπερήφανο για την όλη παρουσία του χορευτικού τμήματος ευχαριστεί τα μέλη του και αναμένει και νέες επιτυχίες του.

Πιο συγκεκριμένα ευχαριστεί τους: Παπαδόπουλο Κωνσταντίνο χορευτή, Μετεντζίδα Ιωάννη χορευτή, Πασχαλί-

δη Βασίλειο χορευτή, Πασχαλίδη Αλέξανδρο χορευτή, Καπουρτιδη Χαράλαμπο χορευτή, Μουρατιδη Παναγιώτη χορευτή, Τολιόπουλο Αλέξανδρο χορευτή, Ιντζεβίδη Βαγγέλη χορευτή, Ιντζεβίδη Αργύρη χορευτή, Σελπέση Γιώργο χορευτή, Σερασίδου ελένη χορεύτρια, Φιλικά Ελπίδα χορεύτρια, Γεωργούδη Νόπη χορεύτρια, Γεωργούδη Χριστίνα χορεύτρια, Φωστηροπούλου Ηρώ χορεύτρια, Κιατικίδου Ελπίδα χορεύτρια, Πιλιτσίδου Σταυρούλα χορεύτρια, Αμοιρίδου Έφη χορεύτρια - υπεύθυνη χορευτικού, Συμεωνίδη Αλέκο Ταούλ, Τσανασίδη Γιάννη λύρα - τραγούδι, Ασβεστά Βασίλη χοροδιδάσκαλο, Τσιαβό Δημήτριο Καλλιτεχνικό Διευθυντή, Ζευγαρόπουλο Λάζαρο Αρχηγό αποστολής.

ΜΙΚΡΗ ΣΑΝΤΑ: Θυρανοίξια Ιερού Ναού Αγίων

Γράφει η
Σοφία Πιστοφίδου-Τσόγκα
Καθηγήτρια Φιλολόγος

"ούτως Άγιε, μεγαλομέρτυς Δημήτριε,
Χριστόν τον Θεόν ικέτευσ..."

Λαμπρή η σημερινή ημέρα οδηγεί τα βήματα των πιστών στην Μικρή Σάντα, το χωριό μας που εορτάζει τα Θυρανοίξια του νέου ναού στην μνήμη δύο Αγίων, του Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου και του Οσίου Αθανασίου Αθωνίτου.

"... όθεν Αθανάσιε, ο Χριστός σε ημείψατο πλουσίαις δωρεαίς, διό, πάτερ, πρέσβευε Χριστώ τω Θεώ..."

Την θέση του μικρού χωριού ορίζουν δύο αρχέγονα στοιχεία της αρχαιότατης ημαθιώτικης γης, το Βέρμιο, το βουνό μας, και οι Αλιάκμων, το ποτάμι μας. Το πανάρχαιο Βέρμιο ροβολά από τα ΒΔ της Ημαθίας προς τα νότια και την προστατεύει με την λεβέντικη κορμοστασιά του, δροσίζει τις ρίζες του στον Αλιάκμονα με την μακραίωνη πορεία και ιστορία, ξεπλένει τις πατούσες του παίζοντας με τα κατάκρυα νερά και αναπαύεται ευχαριστημένο, καμαρώνοντας τα πυκνόκλαδα δένδρα και θάμνα του.

Στις δασωμένες πλαγιές τους γαντζώνεται η Μικρή Σάντα, το μικρό προσφυγικό χωριό μας, σαν αετοφωλιά, καθώς ο Αράρης, το ύψωμα, παραχωρεί φιλόξενα την νότια, καταπράσινη και γραφική, πλαγιά του στους χωριανούς μας, που έχασαν εκεί, από το 1922, τα σπίτια τους, Αργοναύτες ρημαγμένοι, που επέστρεψαν στα προσφιλή χώματα της μητρικής γης, μέσα από ταξίδι χιλιετηριδίων.

Μικρή Σάντα! Ασφαλτοστρωμένος δρόμος, μέσα από το χωριό Γεωργιανό και πίσω από την πλάτη της Λευκόπετρας, οδηγεί ανηφορίζοντας, με μικρές γραφικές στροφές, προς το χωριό, είκοσι χιλιόμετρα από την Βέροια.

Πλούσια φυσική βλάστηση, χλόη, πουρνάρια, φράβα, αγριαχλαδιές, παλιούρια και, αραιότερα, βελανιδιές, συνθέτουν τον λόγγο, που ανηφορίζει από το ποτάμι γλυκά γλυκά, ανάμεσα από ρόδινα αμάραντα και κροκοκίτρινες μαργαρίτες, γύρω από τα ενδιάμεσα ασημόγκριζα βραχάκια, και παίρνει ανάσες ξεκούρασης στα βαθειά ισκιώματα των στρωφών.

Πλατάνια φρέσκα, μυρωδάτα, ακολουθούν την διαδρομή. Οι σπόροι τους, φερμένοι με το ποταμίσιο αμμοχάλικο, όταν σκάφηκε και ανοίχτηκε ο δρόμος για ασφαλτόστρωση, φύτεψαν, ρίζωσαν και ξεπέταξαν νεαρά καμαρωτά δένδρα, χάρη και δροσιά της φύσης.

Ακακίες με λευκά λουλούδια και άλλες με ροζέ τούφες στολίζουν στην σειρά τις άκριες του δρόμου. Αυτά τα δένδρα αποτελούν μέρος της δένδροφύτευσης που έγινε από όλους τους χωριανούς, απέδωσε όμως καρπούς, κατά ομολογία όλων ανεξαιρέτως, από την φιλοπονία προπάντων του αιμνήστου Άλκη Γραμματικόπουλου, ο οποίος με το φορτηγό του αυτοκίνητο, που εκτελούσε επί χρόνια και την συγκοινωνία μετέφερε βυτίο νερού και πό-

τιζε ένα ένα τα δενδρύλλια.

Προς την κατηφορία, οι πλαγιές πυκνές από σγουρόμαλλα αγράμπελα και αγριομυρτιές, κατεβαίνουν χαμηλά και ξαφνιασμένες στέκονται μπροστά σε εργοτάξια, και ταλαιπωρημένες αρκετά και σαστισμένες βλέπουν προς τα τούνελ και τα γεφύρια της ΕΓΝΑΤΙΑΣ, του νέου δρόμου, που διανοίχθηκε και λειτουργεί τελευταία, κόβοντας σε κάποια σημεία την τσουλήθρα της πλαγιάς προς το ποτάμι.

Αντίκρυ, κατηφορίζουν τα Πιέρια προς την όχθη, φορτωμένα με τα γρφακώτερα χωριά Σφηκιά, Ριζώματα, Δάσκιο, αγαπητοί απέναντι γείτονες.

Στην τελευταία στροφή της διαδρομής προβάλλει πρώτος ο πέρα λοφίσκος και το εκκλησιδάκι του Αγίου Αθανασίου, όπου και το Κοιμητήρι μας και χαμηλά στην ρίζα του φαίνεται ένα κομμάτι της τεχνητής λίμνης του Πολυφύτου, με τα ακίνητα, σκουρόχρωμα νερά της.

Στην κόγχη της στροφής, στέκεται σαν ζωγραφιά το χωριό, αμφιθεατρικά χτισμένο στην πλαγιά, με καινούργια τα σπίτια ή ανακαινισμένα, με τις κεραμιδοσκεπές να ξεχωρίζουν ανάμεσα στα σκουροπράσινα δένδρα, με τους λαχανόκηπους και ανθόκηπους, νοικοκυρεμένους και καλαίσθητους, μικρούς ωστόσο γιατί το νερό είναι λιγοστό.

"Εν εκκλησίαις ευλογείτε τον Θεόν..."

Σήμερα η Μικρή Σάντα ντυμένη "τα καλά της" γιορτάζει τα Θυρανοίξια του νέου χτισμένου στην ίδια θέση ακριβώς με τον παλιό, στο κέντρο του χωριού, την "Πλατεία" και αφιερωμένο όπως και ο παλιός, στον ίδιο Άγιο Δημήτριο πολιούχο του χωριού, καθώς και στον Όσιο Αθανάσιο Αθωνίτη, Τραπεζούντιο Πόντιο, του οποίου η μνήμη τιμάται σήμερα, 5 Ιουλίου.

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας, ο Βεροία, Ναού-

σης και Καμπανίας κ. Παντελεήμων, λάμπει από χαρά, όχι μόνον για την επικοινωνία με το ποίμνιό του, όπως πάντα, αλλά και γιατί, την ευλογημένη αυτήν ώρα, βλέπει τα όνειρα όλων, ακουμπισμένα με εμπιστοσύνη επάνω του, να γίνονται πραγματικότητα.

"Πάσα πνοή αινεσάτω τον Κύριον"

Περιστοιχισμένος από την συνοδεία του, τους πανοσιολογιώτατους Αρχιμανδρίτες, π. Αθηνάγορα Μπίρδα, π. Σωσίπατρο Πιτούλια, π. Σωφρόνιο Φάκα, τον ιερέα της ενορίας μας αιδεσιμώτατο π. Γεώργιο Τζημογιάννη, τον π. Ιάκωβο, τον διάκονο Αρσένιο, τους μοναχούς Γεώργιο και Θεόφιλο, τελεί τον Αγιασμό και ανοίγει επίσημα την θύρα του νεόκτιστου ναού.

Εισέρχονται όλοι, κλήρος και πιστοί, στην πανέμορφη εκκλησία με το ωραιότατο αρχιτεκτονικό σχέδιο, βυζαντινό, με τρούλλο υψηλό, ανάλαφρο, σαν ουρανό, που αφήνει το φως να λούζει τον χώρο από ψηλά, μέσα από τα παράθυρα στην βάση του, συμπληρώνοντας τον φωτισμό από τα παράθυρα των πλαγίων τοίχων, του Ιερού, και της πλαγίως και κεντρικής θύρας, του Νάρθηκα.

Ο ναός δεν έχει ακόμη αγιογραφηθεί, ιστορούνται μόνον, σε φορητές εικόνες, ο Κύριός μας ο Χριστός, η Κυρία μας η Θεοτόκος, ο Άγιος Ιωάννης Πρόδρομος, οι τιμώμενοι Άγιοι Δημήτριος και Όσιος Αθανάσιος, πάνω από την Ωραία Πύλη, ο Μυστικός Δείπνος, και στον Ξυλόγλυπτο Δεσποτικό Θρόνο, ως Μέγας Αρχιερέυς ο Χριστός με τα μεγαλοπρεπή άμφια, όλα κατά την τάξη της Βυζαντινής Αγιογραφίας

"Ευδοκεί Κύριος εν τοις
φοβουμένοις αυτόν"

Η Θεία Λειτουργία είναι μία ανέκφραστη χαρά, καθώς

Δημητρίου Μυροβόλου & Αθανασίου Αθωνίτου

έχει και την μεγαλοπρέπεια της Αρχιερατικής και ταυτόχρονα την Χριστιανική σεμνότητα, την ευλάβεια, την απλή και ανεπιτήδευτη αγάπη του Δεσπότη μας προς το ποιμνίό του.

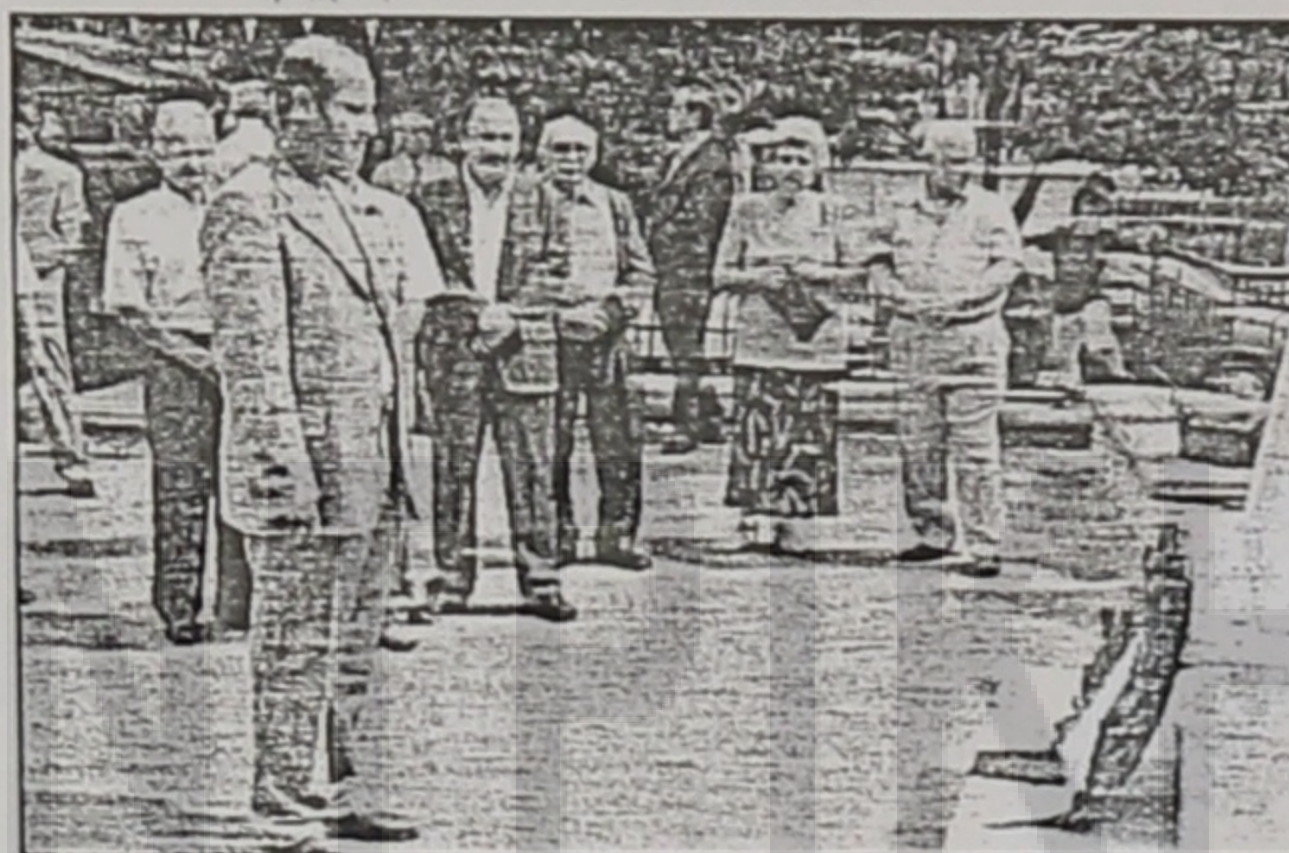
**"Αινέσω Κύριον εν τη ζωή μου,
ψαλώ τω Θεώ μου έως υπάρχω"**

Στο Αναλόγιο, ο ακούραστος και ευπροσήγορος, υπεύθυνος της ενορίας μας ιεροψάλτης κ. Μιχαήλ Καραγιάννης, επαινεείται για άλλη μια φορά για την ευγένεια που τον ξεχωρίζει. Με διακριτικότητα στην σημερινή εορτή, αφήνει την διεύθυνση του Αναλογίου στον Λαμπαδάριο του Αγίου Αντωνίου Βεροίας, κ. Ιορδάνη Κουτσιμανή, γνωστό για την ωραιότατη φωνή και την άφθαστη τεχνική στην Βυζαντινή Εκκλησιαστική μουσική. Τους δύο ψάλτες συνοδεύει και ο διακεκριμένος στα μουσικά κ. Κωνσταντίνος Τσαχουρίδης, νεαρό καμάρι του χωριού μας.

Και σαν ανταπόκριση στην ψαλμωδία που ξεχύνεται από το Αναλόγιο, τα πτιβίσματα ζεύγους χελιδονιών, ψηλά από τον θόλο του ναού, σκορπούν την χάρη και τον γλυκασμό του "ευχαριστώ" προς τον Δημιουργό, και αυτών των μικροσκοπικών πλασμάτων Του.

**"αινείτε τον Κύριον εκ της γης,...
και πετεινά πτερωτά"**

Το εκκλησίασμα, χωριανοί, προσκυνητές από την Λευκόπετρα, τους Γεωργιανούς, την Ραχιά και την Βέροια, με συγκίνηση φανερή, προπάντων στις ηλικιωμένες με τα

βουρκωμένα μάτια, παρακολουθεί, συμμετέχει, χαίρεται για την μεγάλη αυτήν ώρα, και πιο πολύ ακόμη, για την παρουσία των νεαρών παιδιών του χωριού και για το πλήθος των μικρών, που φτερουγίζουν αδιάκοπα γύρω από τις μητέρες τους.

Με την παρουσία τους τιμούν το χωριό εξαιρετικά και ο εκπρόσωπος του Στρατηγού, και εκπρόσωποι του Δημάρχου Βεροίας και του Νομάρχη Ημαθίας.

τις νοικοκυρές του χωριού, που πλουσιοπάροχα και πρόθυμα, με την χαρακτηριστική των Ποντίων φιλοξενία, τιμούν όλους τους παρόντες.

Συγχαρητήρια και ευχαριστίες εγκάρδιες, όλων των χωριανών απευθύνονται προς όλους που με προθυμία, μόχθο πολύ και κόπο αλλά και ελληνική καλαισθησία, πραγματοποίησαν αυτό το ιερό έργο.

**"Τι σταποδώσω τω Κυρίω
περί πάντων, ων ανταπέδωκέν μοι!"**

**"Αινείτε τον Κύριον,...
νεανίσκοι και παρθένοι-
πρεσβύτεροι, μετά νεωτέρων"**

Ο λόγος του Μητροπολίτου μας σήμερα επικεντρώνεται στην χαρά για το γεγονός της ανεγέρσεως του ναού, καθώς και στις ευχαριστίες προς όλους, όσοι συνετέλεσαν σ' αυτό, την ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ, κατασκευαστική της ΕΓΝΑΤΙΑΣ, γιατί προσφέρθηκε και ανέλαβε υπεύθυνα και εξετέλεσε άψογα, με το ανάλογο επιτελείο υπό τις οδηγίες του Διευθυντού της κ. Σίσκου, την ανέγερση του περικαλλούς ναού, και σε τόσο σύντομο χρόνο μάλιστα.

Την Εκκλησιαστική Επιτροπή και τον Μορφωτικό Πολιτιστικό Σύλλογο Μικρής Σάντας, με τα σημερινά και τα προηγούμενα Διοικητικά Συμβούλια.

Όλους τους χωριανούς, και ξεχωριστά τον γιατρό κ. Χρήστο Τσαχουρίδη και τον κ. Σταύρο Τσαχουρίδη, για την συνεχή προσωπική εργασία και παρουσία τους, καθώς και φίλους και συγγενείς των χωριανών, που πρόσφεραν με ζήλο και έργο αλλά και τον οβολό τους στους εράνους.

Μετά την απόλυση και το αντίδοτο, ψάλλεται Τρισάγιο στο μικρό Ηρώον του χωριού προς τιμήν των πεσόντων.

Ακολουθεί χαρούμενη συγκέντρωση στο προαύλιο του ναού, κάτω από τα σκιερά πλατάνια, και προσφέρονται εδέσματα παρασκευασμένα από

Εκ του Πόντου ορμώμενος

Ο ΟΣΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Ο ΑΘΩΝΙΤΗΣ

Γράφει ο Γιάννης Μελετιδής

Αφορμή για να γραφεί το παρόν σημείωμα στάθηκε το ωραιότατο δημοσίευμα της εξαιρετικής φιλόλογου κ. Σοφίας Πιστοφίδου - Τσόγκας, με τον τίτλο: "Μικρή Σάντα - Θυρανοίξια Ιερού Ναού Δημητρίου Μυροβλίτου και Αθανασίου Αθωνίτου".

Το κείμενο δημοσιεύθηκε στο Σαββατοκύριακο φύλλο της 9ης - 10ης Ιουλίου 2005 της έγκριτης καθημερινής εφημερίδας Ν. Ημαθίας "ΛΑΟΣ".

Το δημοσιευθέν χρονικό, από τα Θυρανοίξια του Ιερού Ναού, αποπνέει ευωδία λουλουδιών ("τσιπσακιών" κατά το τοπικό γλωσσικό ιδίωμα της Σάντας του Πόντου). Μια ευωδία, θα έλεγε κανείς, σαν εκείνη των αγριολούλουδων του γραφικού κι όμορφου χωριού Μικρής Σάντας Βέροιας, ιδιαίτερης πατρίδας της αγαπητής και σεμνής συμπατριώτισσάς μου κ. Σοφίας Πιστοφίδου - Τσόγκας.

Ας δώσουμε το λόγο στην Ιστορία για να μας πει - έστω και με λίγα λόγια - για το βίο του Αγίου Αθανασίου του Αθωνίτη: Ο πρώτος ιδρυτής μονής στον Άθωνα (Άγιον Όρος) είναι ο Άγιος Αθανάσιος ο Αθωνίτης. Γεννήθηκε στην Τραπεζούντα το 925 - 930 κι έλαβε το όνομα Αβράμιος. Σε νηπιακή ηλικία έμεινε ορφανός κι από τους δύο γονείς του. Τον ανέλαβε τότε

μία θεία του, που ήταν μοναχή, αλλά κι αυτή κοιμήθηκε όταν ήταν 7 ετών. Τότε οι γείτονες τον παρέδωσαν σε ευκατάστατη συγγενική του οικογένεια, στην Κωνσταντινούπολη. Οι προστάτες συγγενείς ενδιαφέρθηκαν για τη μόρφωση του ορφανού Αβράμιου και τον ανέθεσαν σε φημισμένο δάσκαλο της εποχής εκείνης. Με τη θέληση και την επιμέλειά του, πολύ γρήγορα αναδείχθηκε κι

αυτός σπουδαίος δάσκαλος. Ο νεαρός όμως Αβράμιος αλλού είχε στραμμένη την προσοχή του. Η καρδιά του ενάρετου Αβράμιου ήταν φλογισμένη από το Ευαγγέλιο του Χριστού. Πήγε στη Μονή Κυμινά του Ολύμπου Βιθυνίας, όπου εκάρη μοναχός. Στη μονή γνωρίστηκε και συνδέθηκε με στενή φίλια, με τον ανηψιό του γέροντά του Μιχαήλ, Στρατηγό Νικηφόρο Φωκά. Όταν κοιμήθηκε ο γέροντάς του, οι μοναχοί τον πρότειναν για νέο ηγούμενό τους. Ο μοναχός όμως Αθανάσιος δεν δέχτηκε, αλλά κατέφυγε στον Άθωνα (το 959), όπου κι ασκήτευε με άλλους ερημίτες σε χορτοκάλυβα. Τότε

δεν υπήρχε κανένα εκεί. Γρήγορα όμως ο άοκνος και δημιουργικός Αθανάσιος, θεμελίωσε, το 961 ή το 963 τη Μονή της Μεγίστης Λαύρας. Τις ελπίδες του για την ανέγερση της Μονής τις στήριξε στο φίλο του, Νικηφόρο Φωκά. Έμπρακτη ήταν η ανταπόκριση του Στρατηγού. Ιδιαίτερα η μεγάλη βοήθεια του φίλου

εκδηλώθηκε, όταν ανέβηκε στο θρόνο του Βυζαντίου. Με χρυσόβουλο αύξησε τις χορηγήσεις του στο μοναχό Αθανάσιο για τη συνέχιση και κατασκευή των έργων. Μετά την κοίμηση του Νικηφόρου Φωκά, ο νέος Αυτοκράτορας Ιωάννης Τσιμισκής συνέχισε κι αυτός τις χορηγήσεις προς τη Μονή. Μάλιστα αύξησε τη χορηγία και με πολλές κτηματικές παραχωρήσεις. Ένα καινούργιο μοναστικό πνεύμα άρχισε να κυριαρχεί κι ένα νέο Τυπικό κοινοβιακής ζωής καθιερώθηκε από τον Αθανάσιο. Το "τυπικό" αυτό ισχύει μέχρι σήμερα κι αποτελεί το βασικό κανόνα που διέπει τη μοναστική ζωή και τη διοίκηση του Άθωνα.

Το μεγάλο δημιουργικό κι ανακαινιστικό έργο του Αθανασίου προσέκρουσε και σε έντονες αντιδράσεις. Με τη βοήθεια όμως του Θεού τις ξεπέρασε. Ο Αθανάσιος παράλληλα με τον ασκητισμό είχε και δράση φιλανθρωπική, κοινωνική και ιεραποστολική.

Κοιμήθηκε στις 5 Ιουλίου του 1001, ύστερα από ατύχημα που υπέστη κατά τις οικοδομικές εργασίες στη Μονή του. Η τίμια κι ολόφωτη ψυχή του ανέβηκε στους ουρανούς στις αιώνιες μονές. Η Εκκλησία τον ανακήρυξε Άγιο. Η δε κοίμησή του γιορτάζεται στις 5 Ιουλίου.

Η ιστορική του Ιερού Ναού στη Μικρή Σάντα Βέροιας στη χώρα των Αγίων, Μεγαλομάρτυρα Δημητρίου και του Οσίου Αθανασίου του Αθωνίτη, με τις ευλογίες του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη μας κ. Παντελεήμονα, αποτελεί ύψιστη τιμή κι ευλογία για τους κατοίκους του χωριού κι όχι μόνο.

Τους δε ευσεβείς κτήτορες του Ναού τους μακαρίζουμε για το θεάρεστο έργο που επέτελεσαν.

Ακόμη, εκφράζουμε τα θερμά μας συγχαρητήρια στην Εκκλησιαστική Επιτροπή του Ναού και στο Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου του χωριού για την εντυπωσιακή εκδήλωση που πραγματοποίησε κατά την τελετή των Θυρανοίξιών του Ναού.

Δραστηριότητες αδελφών Σωματείων

ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΠΟΝΤΙΩΝ "Ο ΑΚΡΙΤΑΣ"

Μεγάλη η συμμετοχή του κόσμου στις τριήμερες εκδηλώσεις στο Ν. Πρόδρομο

Εορταστικές εκδηλώσεις που διοργάνωσε ο Μορφωτικός σύλλογος ποντίων "Ο ΑΚΡΙΤΑΣ" πραγματοποιήθηκαν το τριήμερο 5-6 και 7 Αυγούστου στον Ν. Πρόδρομο, με την ευκαιρία της εορτής του Σωτήρος.

Τις θρησκευτικές και πολιτιστικές και της ευρύτερης περιοχής, συμμετέχοντας πολλοί εξ αυτών ενεργά σ'αυτές τις εκδηλώσεις. Την Παρασκευή, παραμονή της εορτής, έγινε εσπερινός στον Ι.Ν. του Σωτήρος και ακολούθησε η περιφορά της Αγίας Εικόνας. Η προγραμματισμένη όμως για μετά καλλιτεχνική βραδιά δεν πραγματοποιήθηκε λόγω κακών καιρικών συνθηκών.

Ανήμερα της εορτής στις 9.30 το βράδυ το πρόγραμμα περιελάμβανε παραδοσιακούς χορούς απ' το χορευτικό συγκρότημα του τοπικού συλλ'γου και απ' το χορευτικό των Θρακιωτών της Μελίκης.

Υπήρχε λαϊκό πρόγραμμα απ' την ρεμπέτικη κομπανία και ποντακά τραγούδια απ' τους Μ.Ιορδανίδη στο τραγούδι και Α. Κουγιουμτσιδη στη λύρα.

Οι εκδηλώσεις ολοκληρώθηκαν την Κυριακή το βράδυ με

Εντυπωσιάζουν... οι Πόντιοι Βέροιας

Γερό μπάσιμο στον μεταγραφικό τομέα έχει κάνει η ΕΠ Βέροιας δίνοντας μ'αυτόν τον τρόπο τα νέα αφεντικά της ομάδας Χάρης Τσβανιτίδης και Απόστολος Εμμανουηλίδης τον στόχο τίθεται στην φετινή περίοδο και που δεν είναι άλλος από τον πρωταθλητισμό!

Υπό τις οδηγίες του Μιχάλη Αλεξιάδη ξεκίνησε από τις 27 Ιουλίου η προετοιμασία της ΑΕΠ Βέροιας

Γράφει ο: Πάυλος Τουτουντζίδης

Οι προπονήσεις των "κιτρινομπλέ" που ξεκίνησαν από την Τετάρτη 27 Ιουλίου και πραγματοποιούνται υπό τις οδηγίες του προπονητή Μιχάλη Αλεξιάδη έχουν διπλό χαρακτήρα (πρωί - απόγευμα) με το βάρος να δίνεται στην φυσική κατάσταση.

Αύριο τα "αποκαλυπτήρια" με Κουλούρα

Ακόμη οι διοικούντες την Ποντιακή ομάδα και σε συνεργασία πάντα με τον προπονητή Μιχάλη Αλεξιάδη προγραμματίσαν και τα πρώτα φιλικά παιχνίδια που θα δοθούν στον μήνα αυτόν και είναι: 10/8

με Κουλούρα στη Ραχιά, 13/8 με Ανώματα στη Ραχιά, 17/8 με Ατρόμητο Διαβατού στη Ραχιά και 31/8 με Αγροτικό Αστέρα Αγίας Βαρβάρας εκτός έδρας. Επίσης όπως έγινε γνωστό η ομάδα των Ποντίων θα δώσει και δύο φιλικές αναμετρήσεις με την Νάουσα, χωρίς όμως μέχρι τώρα να έχουν οριστεί οι ημερομηνίες διεξαγωγής των αγώνων.

Ακόμη με ανακοίνωση του, το ΔΣ της ΑΕΠ Βέροιας και οι προπονητές της ομάδας ανακοινώνουν ότι τα τμήματα υποδομής θα λειτουργήσουν κανονικά στην προσεχή αγωνιστική περίοδο, ενώ τέλος καλούνται οι αθλητές που έχουν γεννηθεί από το 1989 έως και το 1992 να βρίσκονται την Δευτέρα 22 Αυγούστου και ώρα 7.30μ.μ στα γραφεία του συλλόγου.

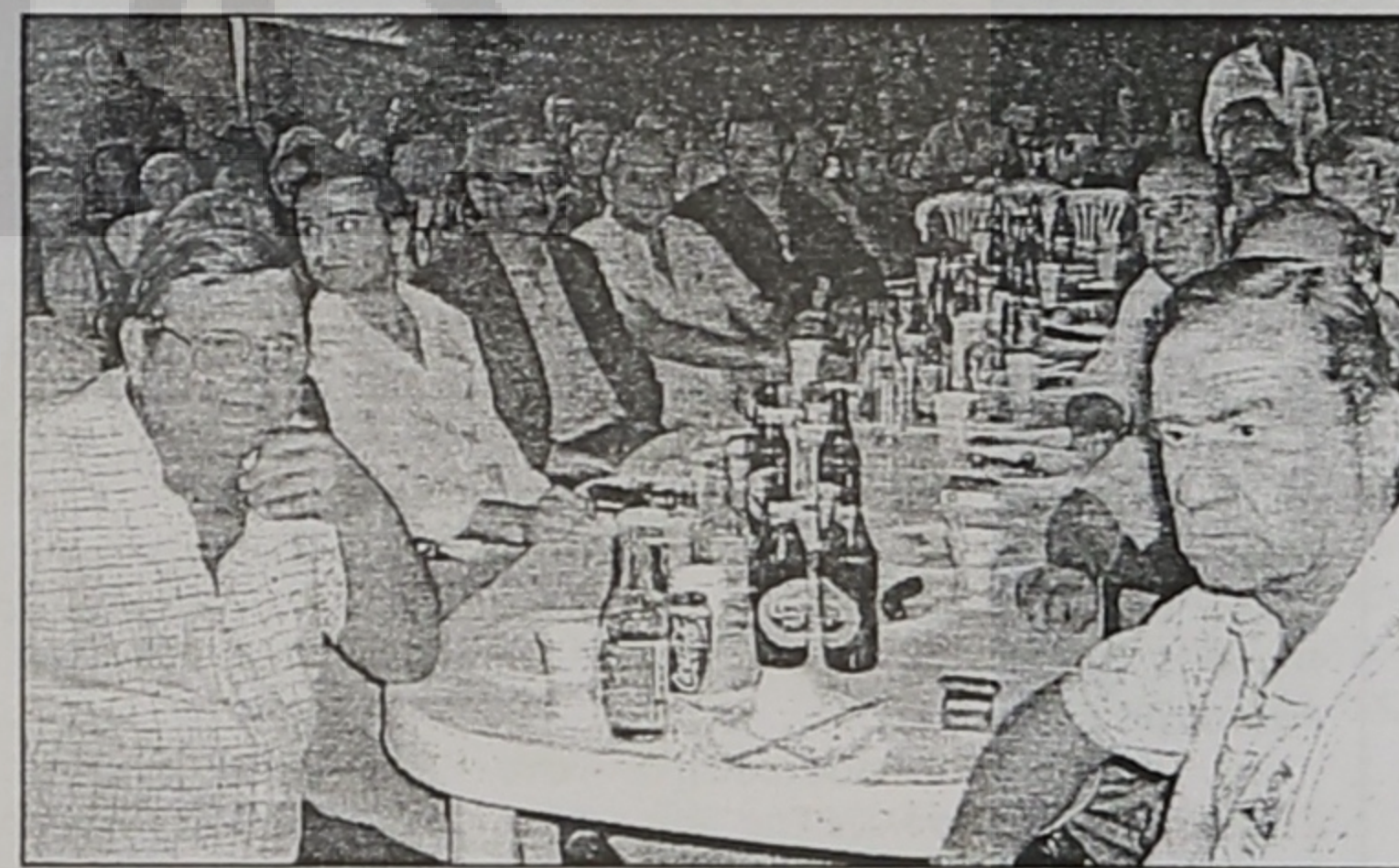
Για περισσότερες πληροφορίες στα τηλέφωνα: 2331020960 και 6946938049 (κ. Γιώργο Μαραγγό).

παραδοσιακό ποντικό γλέντι στο οποίο συμμετείχε όλο το χωριό. Επίσημος προσκεκλημένος του συλλόγου, ο γνωστός τραγουδιστής Σ. Νικολαΐδης το οποίος συνοδευαν ο Γ. Ατματζίδης στη λύρα και ο Κ. Σιώπης στο κλαρίνο.

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στον χώρο του πρώην σχολείου και νυν λαογραφικού μουσείου, όπου λειτουργήσε και παραδοσιακή ταβέρνα με νόστιμα εδέσματα.

Μερκ. Καρ.

Σωματείο Παναγία Σουμελά

Κλήρωση λαχειοφόρου αγοράς σωματείου "Παναγία Σουμελά" της 15-8-05

Ο αριθμός 85080 κερδίζει ένα αυτοκίνητο fiat panda 4x4.
 Ο αριθμός 59998 κερδίζει ένα κλιματιστικό ΜΙΥΑΚΙ 12000 BTU.
 Ο αριθμός 09624 κερδίζει ένα κλιματιστικό ΜΙΥΑΚΙ BTU.
 Ο αριθμός 64517 κερδίζει ένα πλυντήριο πιάτων Zanussi.
 Ο αριθμός 05659 κερδίζει ένα στεγνωτήριο ρούχων Electrolux
 Ο αριθμός 72839 κερδίζει μια τηλεόραση Philips.
 Ο αριθμός 70293 κερδίζει μια τηλεόραση Philips.
 Ο αριθμός 96855 κερδίζει μια ψηφιακή φωτ. Μηχανή Sony.
 Ο αριθμός 87084 κερδίζει μια ψηφιακή φωτ. Μηχανή Sony.

Ο αριθμός 36969 κερδίζει μια ψηφιακή φωτ. Μηχανή Sony.
 Οι αριθμοί που λήγουν στα τέσσερα τελευταία ψηφία του πρώτου Αριθμού δηλ. σε 5080 κερδίζουν από ένα ατμοσίδηρο Kenwood.
 Οι αριθμοί που λήγουν στα τρία τελευταία ψηφία του δεύτερου Αριθμού δηλ. σε 998 κερδίζουν από ένα βιβλίο "Ιστορία ελλ.Εκκλησιών".
 Οι αριθμοί που λήγουν στα τρία τελευταία ψηφία του τρίτου αριθμού δηλ. σε 624 κερδίζουν από ένα βιβλίο "Ποντακά ανέκδοτα".
 Οι αριθμοί που λήγουν στα

τρία τελευταία ψηφία του τεταρτού αριθμού δηλ. σε 517 κερδίζουν από ένα βιβλίο ιστορία "Παναγίας Σουμελά".
Σημείωση 1) Αυτοί που έχουν λαχνό που κερδίζει να φροντίζουν το συντομότερο να παραλάβουν το αντικείμενο που κερδίζουν 2) Όσοι κερδίζουν δυο αντικείμενα με το ίδιο λαχείο παίρνουν το μεγαλύτερο αντικείμενο 3) Όσα αντικείμενα είναι αξίας άνω των 73,37 ευρώ υπόκεινται σε φόρο δημόσιου 10%. 4) Όσα αντικείμενα δεν παραληφθούν μέχρι 15 Φεβρουάριου 2006 τα παίρνει ο Ο.Ο.Δ.Δ.Υ σαν αζήτητα.